

Η Α. Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ * * * * *
ΕΠΙ ΚΕΦΑΛΗΣ ΤΗΣ ΑΝΟΡΘΩΣΕΩΣ

Η ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΕΤΟΣ 7' - ΑΡΙΘ. 63 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1910

ΜΑΡΙΟΣ 1909

ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΛΛΗΝΙΔΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

[Είς ένα χρονογράφημά του ο κ. Γ. Τσοκόπουλος ἐν τῇ «Ἐστία» οὐκίλει περὶ ἐθνικῆς ἀνατροφῆς τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Μία κυρία τὸν ἠρώτησε δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὴν «Ἐστίαν», τί ἐνοοῖσθε μὲ τὴν φράσιν «ἐθνικὴ ἀνατροφή» καὶ ἐκ τῆς ἀπορίας αὐτῆς προεβλήθη δευτέρον χρονογράφημα τοῦ λογίου φίλου, ὡπερ ἀναδημοσιεύομεν ἔχρον τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἐκδοσιολογίας». Διὰ τὰς Ἑλληνίδας μητέρας εἶναι ἀληθινὸς δεκάλογος.]

Ρωτᾶτε, Κυρία μου, τί ἤθελα νὰ εἶπω μὲ τὴν «ἐθνικὴν ἀνατροφήν» τὴν ὁποίαν ἐγράφα προχθές. Καὶ δὲν ἔχετε ἄδικον νὰ ἐρωτᾶτε. Τὸ ἔθνος καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ παράγωγα, — ὅπως θὰ ἔλεγεν ἡ Γραμματικὴ — μᾶς γίνονται σιγά-σιγά τόσον ξένα καὶ τόσον ἀγνωστά, ὥστε βέβαια ἔχουν ἀνάγκην κάποιου ἐξηγητή. Θὰ προσπαθῶ λοιπὸν νὰ παρατάξω ἐδῶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ λεπτοπύλεπτα καὶ ἀσημάντα στοιχεῖα ποῦ ἀποτελοῦν τὸ ἐθνικὸν αἰσθημα. Ὅλα ἄλλως τε τὰ μεγάλα αἰσθηματικὰ εἶναι ἡμιονισμένα μωσαϊκά μικρῶν καὶ ἀσημάντων καθ' ἑαυτὰς λεπτομερειῶν.

Τὶ ἐκάμετε ἕως τώρα διὰ τὰ παιδιὰ σας; Ἐφροντίσατε νὰ τοὺς δώσετε τελείαν κοινωνικὴν ἀνατροφήν. Ὅταν ἦσαν πολὺ μικρά, τὰ ἐμάθατε καὶ «δὲν κάνε» νὰ βάζουν τὸ δάκτυλο εἰς τὸ στόμα. Καὶ ἐκάμετε πάλιν ὁλίκα. Ἐπειτα ἐδιδάξατε τὸ κοινοῦ νὰ χαμετοῦν, νὰ κερῖν μίαν ρεβερᾶν. Ὁραία! Μεγαλειτέρα ἀκόμη ἐπροσέξατε, πῶς θὰ μιλήσουν, πῶς θὰ καθίσουν, πῶς θὰ φορεθῶν. Εἰς αὐτὸ σὰς ἐβοήθησε ἴσως καὶ ἡ δασκάλα, τὴν ὁποίαν ἐφέρατε ἀπὸ τὴν Εὐρώπην. Ὅλοι αὐτοὶ αἱ προσπάθειαι σας ἐπέτευον καὶ ὅσοι βλέπουν τὰ παιδιὰ σας λέγουν μὲ θαυμασμόν:

— Τὶ καλομαθημένα παιδιὰ! Νὰ τῆς ζῆσουν!
Νὰ σὰς ζῆσουν λοιπὸν τὰ παιδιὰ σας, τὰ ὁποῖα εἶναι πραγματικῶς καλομαθημένα. Ἐφροντίσατε διὰ τὴν ἐξωτερικὴν τῶν παραστάσεων, διὰ τὴν εὐπρέπειάν των, διὰ τὴν ἐμφάνισίν των, καὶ ἐπέτυχτε.

Ἀλλὰ διὰ τὴν ψυχὴν των, διὰ τὴν ἐθνικὴν τῶν ὑπόστασιν, τί ἐκάματε, Κυρία μου; Τίποτε, ἀπολύτως τίποτε.

Ἀκριβῶς λοιπὸν διὰ τὴν ψυχὴν των πρέπει νὰ ἐργασθῆτε εἰς τὸ ἐξῆς, ἀν θέλετε τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἔθνους, δηλαδὴ τὴν εὐτυχίαν τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα θ' ἀποτελοῦν τὸ ἔθνος ὅταν δὲν θὰ ἡμεθα ἡμεῖς. Διδάξατε τὰ ἐκείνοις οἱ μεγάλοι λαοὶ ἠμποροῦν νὰ ἔχουν ἕνα κατακάθισμα κοσμοπολιτικοῦ, ἀλλὰ οἱ μικροὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι κοσμοπολιταί. Οἱ μικροὶ λαοὶ πρέπει νὰ εἶναι κολλητὸν στερεώματα, μὲ μανίαν, εἰς τὸν ἐθνισμὸν των, ἀλλῶς θὰ ρουφηθῶν ἀπὸ τοὺς μεγάλους γύφους των καὶ θὰ ρουφηθῶν μὲ περιφρόνησιν καὶ μὲ ἀηδίαν, ὡπερ ρουφᾷ κανεὶς τοὺς μικροὺς, τοὺς ταπεινοὺς καὶ τοὺς ἀνάδρους.

Μάθετε τὰ ἐκείνοις οἱ μεγάλοι λαοὶ νὰ γίνονται κανεὶς Ἄγγλος μὲ τὸ νὰ πίνῃ οὐσίαν εἰς τὸ «Ντοσέ», μὲ τὸ νὰ γυρίζῃ τὰ παντάλῳ τὸν ἐπειδὴ «πλάιτ-ἅ-λόντ» καὶ μὲ τὸ νὰ ταλαντεῖ τὸ βᾶδισμά των, διότι τὸ κᾶνον οἱ ναυτικοὶ τῆς Ἀ. Βρετανικῆς Μεγαλειότητος. Εἰδοποιήσατε τὰ ἐκείνοις οἱ μεγάλοι λαοὶ νὰ γίνονται κανεὶς Γερμανὸς μὲ τὸ νὰ κόβῃ ἀηδέστατα τὰ μουστάκι του γύφου-γύφου, ἐπειδὴ τὸ ἔκαμιν ὁ Χάρδεν. Πείσατε τὰ ἐκείνοις οἱ μεγάλοι λαοὶ νὰ εἶναι βεβαίως ἀναγκαστάτα, ἀλλὰ δὲν κᾶνουν τὰ Γαλλικά τὸν Γάλλον, οὔτε τὸ σοῦ τὸν Ρώσσον.

Καὶ προσπαθήσατε νὰ τὰ κρατήσατε εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν των, μὲ τὴν ποιοῖσθαι ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς αὐτοῦ ἀξίζει ὅσον ὅλοι οἱ ἄλλοι μαζί.

Συλλάβετε μου πρὸ πάντων ἀπὸ τὸ αὐτὸ ἐκεῖνον τὸν μικρὸν μπλαζὲ καὶ παραστήσατε τοῦ ἐκείνου ἡδρόστερον, ἐξεινελτικώτερον, φλιβερώτερον καὶ συκαμωρώτερον θέαμα ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἄκαιρον, πρόωρον καὶ ἀβύσιον μπλαζισμόν.

Ἐκθέσατε τοῦ ἐκείνου ὁ εἰκοσιεπιετής κουρασμένος, ὁ ὁποῖος σάβει διὰ τῆς βίας τὸ κεφάλι του καὶ καμποῦραζει ἐπιμόνος καὶ νοσταλγὸς γήρας εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀμῆς καὶ τοῦ σφρίγους, μεθαύριον, ὅταν θὰ εἶναι ἐξηνηταεπεντάτης, θὰ βιάζεται διὰ νὰ σταθῇ ὄρθιος καὶ νὰ νεῖσθῃ ἐπιμόνος. Καὶ ἀποδείξετε τοῦ ἐκείνου ὅσον ἀξιοθαύματος εἶναι ὁ εἰκοσιεπιετής ποῦ ὑποκρίνεται τὸν ἐξηνηταεπεντάτην, τόσον ἀηδὴς εἶναι ὁ ἐξηνηταεπεντάτης ποῦ γυρίζει νοσταλγικῶς εἰς ἐπιμόνον ἀμῆς καὶ σφρίγους.

Ἄν δὲν σὰς ἀκούσῃ μὴ ντραπήτε, ἀλλὰ κατεβᾶσατέ του τὰ σιδερωμένα πανταλονάκια καὶ περιποιηθῆτε τοῦ ἀηδέως τὰ σαρκωδέστερα μέρη τοῦ σώματος.

Κάμετε τὰ παιδιὰ σας Ἑλληνας, Κυρία μου! Ὁ κόσμος δὲν γυρίζει πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ δὲν εἶμαι τόσον ἀνόητος νὰ σὰς συστήσω νὰ ἐπιστρέψετε εἰς τὴν φουστανελλίαν ἢ εἰς τὴν βράζαν. Ἄλλὰ, ὅπως τὸ ῥᾶσο δὲν κᾶνει τὸν καλόγηρον, ἐστὶ καὶ ἡ φουστανελλία δὲν κᾶνει τὸν Ἑλληνα. Δύο μεγάλοι Ἑλληνες, ὁ Κοραῖς καὶ ὁ Καποδίστριας, ἦσαν προοδευτικοὶ διὰ τὴν ἐποχὴν των καὶ ἐφοροῦσαν φράζαζα εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς φουστανελλίας. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἠμπούσε νὰ εἶναι Ἑλληνας.

Ἀλλὰ κάμετέ τα Ἑλληνας, ἐμπνεύσατε ἀγάπην πρὸς κάθε Ἑλληνικόν, πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν γῆν, πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν τέχνην, πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν βιβλίον, πρὸς τὰς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος, πρὸς τὰς ἐλπίδας τοῦ μέλλοντος.

Στείλατέ τα εἰς τὸ γυμναστήριον διὰ νὰ πλάσσουν τὰ ὄρθια σώματα τῶν ἐφήβων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ ἀρχαῖοι ἐπαίρουν καὶ τοὺς τύπους τῶν θεῶν, καὶ διευθύνάτε τα εἰς τὸ σκοπευτήριον, ὅπου θὰ μάθουν νὰ γίνωνιν γενναῖοι, καὶ προστοιμάσατέ τε διὰ τὸν στρατόν, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ δέγμα τῆς ὁραίας ἀνθήσεως ἐνὸς λαοῦ. Καὶ ἀντὶ νὰ ψάγετε μεταξὺ τῶν γνωσθῶν σας διὰ νὰ εὐρησῆτε τὸν φίλον ἀξιωματικόν, ποῦ θὰ προσλάβῃ ὡς ὑπηρέτην — ὁ ἐξεινελτικώτερος ψευτιά! — τὸ παιδί σας, συγκεντρώσατε τὴν συγκίνησίν σας διὰ τὴν στιγμὴν ποῦ θὰ ἴδητε νὰ μπαῖν πρώτην φορᾶν εἰς τὸ σῆμα σας ὄρθιος καὶ ὑπερήφανος ὁ νέος μὲσα εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ ἀκομφῶν στολὴν τοῦ νεοσυλλέκτου.

Καὶ ἐπὶ τέλους ὁδηγήσατε τὰ παιδιὰ σας νὰ ὄνειρεύονται, διότι ὅλη ἡ ζοῆ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὑφαμένη ἀπὸ ὄνειρα.

Ἀλλῶστε ἐνωρὶς ἐμπρός εἰς τὰ μάτια των τὸ ὑπέροχον ὄνειρον τοῦ μεγάλου καὶ πανισχύρου Ἑλληνισμοῦ, ἡνωμένου πάλιν, ἀκαρταίου καὶ ἀναλαμβάνοντος διὰ τρίτην φορᾶν τὴν μεγάλην δάδα, ἣ ὁποῖα ἐφέστιος τὸν κόσμον, μίαν φορᾶν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ μίαν φορᾶν ἀπὸ τὸ Βυζάντιον. Δώσατέ τους νὰ ἐννοήσουν ὅτι τὸ ὑπέροχον φῶς δὲν ἐσβῆσεν ἀκόμη καὶ περιμένει τὴν πνοὴν ποῦ θὰ τὸ φουσῆσῃ καὶ θὰ τὸ ξαναπαῖν.

Δεξάτε τους μὲσα εἰς τὴν ὁμίχλην τῆς πλῆξης καὶ τῶν ἀραξατικῶν ἀνταγωνισμῶν τὴν Μακεδονίαν ἰδικὴν μας καὶ τὴν Κρητὴν καὶ τὰ νησιά τοῦ Ἀρχιπελάγους καὶ τὴν Ἰονίαν, καὶ ἀφήσατε τὸν δάκτυλόν σας νὰ ἐκπαθῇ εἰς τὴν Πόλιν, τὴν ὄνειρευμένην Πόλιν τῶν Κοινοταγίων καὶ τῶν Κοινητῶν. Στηριξάτε τὰς ἐλπίδας σας εἰς τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ ἀπλοῦ, ἀλλ' ὑπερόχου ἐκεῖνον λαϊκοῦ στίχου, ὁ ὁποῖος παρηγορᾷ τὴν Κυρὰ - Δέσποιναν, τὴν Παναγίαν τῆς Ἁγίας Σοφίας, τῆς ἔλεγε:

Πάλι μὲ χρόνια, μὲ καιροὺς,
πάλι δική μας θίαν.

Κάμετέ τοῦ αὐτοῦ, καὶ νὰ ἦσθε βεβαῖα ὅτι δύο χρυστάλλινα δάκρυα εἰς τὰ παιδικὰ μάτια θὰ ἀνέβουν νὰ σὰς διαβεβαιώσουν, ὅτι μὲσα εἰς τὰ δρασερὰ παιδικὰ στήθη δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ ζῆ ὀλοζώνταν ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ.

Μὲ αὐτὸ μόνον νομίζει ὁ γράφων αὐτὰς τὰς γραμμάς, ὅτι θὰ εἶναι δυνατὸν ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὸ δυσκόλον, τὸ ἀγρίον, τὸ ὀδυνηρὸν μέλλον. Ἄλλως ἐτοιμάζομεν τὸν λαὸν τῶν προσφύγων, ποῦ θὰ σκορπισθῇ μεθ' αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἐκατόν τὸ σποσίον τῆς εὐσπλαγχίας, τὸν λαὸν τῶν δραγουμάνων τῶν ξενοδοχείων, ὅχι τῶν καλῶν καὶ φιλοτιμῶν καὶ πολυμαθῶν διερμηθέντων ποῦ ἔχομεν τώρα εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ λαὸν Τσιτσερῶν, ἀπὸ ἐκείνους ποῦ παραμονεύοντες εἰς τὰς ἀρχαιότη-τας καὶ εἰς τὰ Μουσεῖα βιάζον τὴν σκοφίαν των καὶ προσφέρουν τὰς ὑψηλείας των εἰς τοὺς ξένους ἀντὶ μᾶς δεκάρας.

Γ. Τ.

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ
ὁ Κῆς πολιτευτῆς ὁ δούξ τὴν λύσιν τῆς Κρισεως.

ΝΙΚ. ΖΟΡΜΠΑΣ
ὁ νέος Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν.

Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ
ὁ ἀρχηγὸς τῆς Πλεισηφίας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ
ὁ νέος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ
ὁ τέως Πρωθυπουργός.

ΑΛΕΞ. ΖΑΪΜΗΣ
ὁ συνετός Ἑλληὴν Πολιτευτῆς.

ΑΝΑΡ. ΜΙΑΟΥΣΣΗΣ
ὁ νέος Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν.

ΔΗΜ. ΡΑΛΛΗΣ
ὁ ἀρχηγὸς τῆς Μεισηφίας.

Εἰς ἀναρρῶσιν. — Ἡ ἀσθένεια τοῦ τόπου μας ἔκαμε καὶ τὴν κρίσιν τῆς καὶ ἡ κρίσις τῆς ὑπέθεε ἀληθῆς δομισία. Μόνον ὅσοι κατὰ τὰς πονηρὰς ἐκείνας ἡμέρας ἐθέθησαν εἰς τὴν προσέχονσαν καὶ ἀνεμὶχθῶσαν εἰς τὰ πολιτικὰ παρασῆνια ἀντελήθησαν τὸν κίνδυνον. Ὅλοι πλὴν εἶχον ἀντελήφθῃ τὸ χάος. Ποῦ ἐβραῖονεν μὲ αὐτὴν τὴν ἐτέρωσαν κατάστασιν; Ὅλοι, Βασιλεῖς, Κυβερνήται, πολιτευόμενοι, Βουλὴ, Στρατιωτικὸς Σύνδεσμος, Κανὴ Γνωμὴ μόνον μὲ τὴν διάλυσιν τοῦ Στρατιωτικοῦ Συνδέσμου ἔβλεπον τὸ τέμα. Χάος δὲ ἐσωτερικόν, ἀλλὰ καὶ καταστροφὴ ἔξωτερικὴ. Διότι ἡ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ χάους ἀπορροφῆσις δὲν δὲν ἐπέφερε καμμίαν στρατιωτικὴν παρασκευὴν, χάριν τῆς ὁποίας καὶ κυριῶς ἐπανεστάθησαν ὁ Στρατός. Ἄλλ' ἔκαστος ἠθέλε τὸ τέμα κατὰ τὴν ἰδίαν γνώμη, ἡ μάλλον δὲν ὑπέθεε καμμία γνώμη καὶ μόνον ἡ Κυβερνήσις ἐξελάμβανε ὡς διεξοδὸν τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ τὴν παραμονὴν τῆς μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου. Ἠγέρθητο ὅμως τὸ ζήτημα τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν, ληγουσῆς τῆς Περιόδου τῆν 26 Μαρτίου, καὶ συνεπῶς ἀνεῦθεσαν ὁ ἐκ Κρητῆς κίνδυνος, ὁ γνωστός περὶ ταυτοχρόνον ἐνεργείας καὶ ἐκεί ἐκλογῶν βουλευτῶν καὶ ἀποστολῆς τῶν εἰς Ἀθήνας, ἐξ οὐ ἀπενοκτοῦ ἢ μετὰ τῆς Τουρμίας σιχαίσι. Ἄλλ' ὑπάρχει διὰ τὴν Ἑλλάδα θεός, ἀπὸ μηχανῆς, καὶ αὐτὸς ὁ σώσας τὴν κατάστασιν, ὑπέθεεν ὁ ἐκ Κρητῆς πολιτευτῆς Ἐλευθέριος Βενιζέλος, ὅπως συμβούλευσε νὰ κληθῇ, ἔτιω καὶ διὰ τῆς μὴ νομίμου δόξου, μία Βουλὴ ἐκ διαλασίον ἀριθμοῦ ἀνταπροσώπων, εἶδος ἀνταπροσωπικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, δι' ἐσχῆς τῆς ὑπεσώσεως Βουλῆς καὶ διὰ Βασιλικῶν λιγηγέλματος, δι' ἧς τίθηται τέμα πλεόν εἰς τὴν ἀνομιλίαν, ὁ Στρατός ἐπα-νεργετα εἰς τὰ ἐργα του, διαλυομένου τοῦ Στρατιωτικοῦ Συνδέσμου, ἀποσπορῶνται δὲ καὶ αἱ καινὰ βουλευτικὰ ἐκλογαί. Τὴν λύσιν ἡσάκθησαν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, ὁ δὲ Βασιλεὺς συγκροτήσας ἐν τοῖς Ἀνακτορίσιν πολιτικὸν συμβούλιον καὶ ἀκούσας τὰς γνώμας τῶν κ. κ. Θεοτόκη, Ράλλη, Ζαῖμη, Δραγουμῆ, ἐστέρηεν εἰς αὐτὴν καὶ ἐσχημάτισε κυβερνοῖσιν νέαν ἐκ τῶν κ. κ. Στ. Δραγουμῆ, Ν. Ζορμπά, Ἄνδρ. Μιαούση, Α. Παναγιωτοπούλου, Φικιώτη καὶ Πετμεζά, δι' ἧς, ὡς γνωστῶς ἐλπίζεται, θὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὸ στάδιον πλεόν τῆς ἀναρρῶσεως, δηλαδὴ τῆς πραγματικῆς ἀνορθώσεως.

Η ΚΑΘΩΔΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΗΓΩΝ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΑΝΑΚΤΟΡΩΝ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Τι είναι αυτός ο ουράνιος αλλής, ο εμφανισθείς κατ' αϊτάς εις τήν γήν και επενεγκών τήν αναστάσιον; Τις είναι αυτός ο τολμητής, όστις ήλθε να χόση την ούραν του — κυριολεκτικώς την ούραν του — εις τήν στερέωσιν και να διαταράξη την έννοιαν των ουρανών τάξιν; Τις είναι αυτός ο αδιάρκτος ξένος, όστις επανουσίαθη απόροσζλτος εις τόν ορίζοντά μας και πρός τόν όποιον στρέφονται μετ' ανήσυχου περιεργείας τά όμματα των κατοίκων της γής και τά τηλεσκόπια των αστρονόμων και ή άνωκη προσέτι της γραφίδος των χρονογράφων οιονει ζητούσα παρ' αυτού την έμνευσιν; Είναι όδοσιπόρος των ουρανών αποπλανηθείς έντός των μαϊνάνδρον του σύμπαντος; Είναι τουργισ έπιχειρών άσοπον περιουδειάν ανά τόν Άπειρον; Είναι κατάσκοπος προσεγγίζων όπως κατοπτιστή τά συμβαίνοντα εις τόν πλανήτην ήμιν παρόδα, διά να μεταδώση ειδήσεις περί αυτών εις άλλους κόσμους άτομιαμακρήμενος, μέχρι των όποιων δεν φθάνουν αι εφημερίδες της γής, ούτε τόν άεροπλάνον του άειμνήστου βαρώνου, ούτε αυτός καν ό άνθρωπινος λογισμός, ό τόνον τολμηρός εις τας πτήσεις του; Η μήπως είναι έχθρος έξορησίας από τά βέδη του άθανούς και έπερχόμενος με ταχύτητα ήλιγγισθη διά να έπισπεύη κατά του μικρού μας άστρου, να τόν συντρίψη ή να έπιφύρη την νέκρωσιν πάσης της έπ' αυτού ζωής;

Οι αστρονόμοι ως πρός τήν τελευταίαν τουτέ ερώτημα, τόν όποιον και περισσότερο των άλλων ένδιαφέρει τούς κατοίκους του πλανήτη μας, δίδουν άπάντησιν καθησυχαστικην. Άλλ' α διαβεβαιώσεις τών έπιστότων δεν έξαιλεϊσαν παντελώς τόν φόβον από της ψυχής των ανθρώπων, άφού μάλιστα υπάρχει και μειονοτητα μεταξυ των σοφών, έκφραζομένη μετά τινος διαταχυού και μετ' επιφυλάξεως ως πρός τας διαθέσεις του έπισκοπεύον των ουρανών. Όσον προηγημένος και άν είναι σήμερα ό άνθρωπινος πολιτισμός, όσον και άν απηλλάγη ό νοός από των πεδών των προλήψεων, όπως και άν εξηραλίσει ή μάθης κατακτισθείς εις τόν εύρύ πεδόν του έπιστητού και όσα σκοτεινά πρότερον μυστήρια ήδυνήθη διά διαλεκτική ή χαλκένεως έπιστήμη, ό άνθρωπος πάντοτε συναισθάνεται την ένδοτον συμζότητα άπέναντι του μεγαλείου του άγνώστου και πτοείται πρό του όργου του. Εις τά έργα της ψυχής των νεότερων πελολιτισμένων γενεών διασώζονται έξ άταβισμού τά σπέρματα του φόβου, του φόβου, όστις ένκοιλάχισεν επί αιώνας ώς πελιδνόν φάσμα επί της γής και συνετάρασε με τούς σπασμούς του εκάστοτε τά νεύρα των ήμετερον προγόνων. Αι διαφοραι της Φύσεως εκδηλώσεις, όσα έξήρχοντο τόν όριον του κοινού και τού σνηήθους και τών όποιων δεν έβρισκε πρόχειρον την εξήγησιν ή περιορισμένη άντίληψιν του κοινού ένέβαλλον εις ταραχήν τούς ανθρώπους των παλαιότερων χρόνων, ή ταραχή των δε μετετέροτο εις παγερόν τρομόν και εις άπογνώσιν όσάς προήρχετο έκ της θείας εκάκτιστον ουρανίον φαινόμενον, μέχρι των όποιων ήδυνάται ν' άνυψωθή τόν χαμηλετές εισέτι ανθρώπινον πνεύμα. Ο τρομός δε ούτος άπεκροσταλλώθη εις τας παραδόσεις και τούς θρύλλους των διαφόρων λαών, διεμορφώθη παραστατικώτερον εις την μυθολογίαν των, έλαβε δε τόν χαρακτήρα θρησκευτικής δοξασίας. Η ιδέα της τελικής καταστροφής του όρομένου κόσμου και του άθρόου όλέθρου πάντων των έν από οικουμένων υπάρκοντων και εις άλλας αρχαίας θρησκείας, διετυπώθη ως δόγμα εις την χριστιανικήν θρησκείαν και έπισμοποιηθείσα επεβλήθη δι' αυτής εις τας πεποιθήσεις. Οι εις τας προφητείας της Παλαιάς Διαθήκης υπάρχοντες συγκεκαλιμμένοι χρονοί περί της συντέλειας του αιώνος, διατυπώνονται έν τη Καινή Διαθήκη κατά πλάτος μετά φοβεράς σαφηνείας και παραστατικότητας. Εις πολλά χωρία των εισαγγελίων αναφέρεται τόν μέγα και τραγικόν όραμα της εσχάτης ήμέρας και περιγράφονται μετά δυνάμει πολλής τά τραγικά αύτου έπεισόδια. «Τότε οι έν τη Ιουδαία φενγέσσον εις τά όρη, ό δε έπί του δώματος μη καταβάτω εις την οίκιαν, μηδέ εισέλθωτο άραι τι έκ της οίκιας αυτών και ό εις τόν άγρόν άν μη έπιστρέψωτω εις τά όπαιο, άραι τόν ήμίτιον αυτου, οναι δε τας έν γαστρι έχούσας και θηλαζούσας... Έσονται γάρ αι ήμέραι εκείναι θλίψις, οια ού γέγονε τωιαύτη άπ' αρχής κτίσεως...» «Και έσται σημεϊον έν ήλίω και σελήνη και άστροις, και έπί γής συνοχη ένδων έν άπορία ήχουσης θαλάσσης και όποιον, αποψνυγόντων ανθρώπων από φόβου και από προσδοκίας των έπερχόμενων τών όικουμένων». Στερεώτως δε σχεδόν ειρηται έν τού πρώτους Εισαγγελίους ή φοβερά είκοσι της Δευτέρας του Κυρίου Παρουσίας, ήν αναπαρέστησε κατόπιν τόνον δραματικώς ό ζωοτήτης του Μιχαήλ Άγγελου εις την περιβόητον τοιοχογραφίαν του Στέτιανου Παρεκκλησίου: «Ευθέως δε μετά την θλίψιν των ήμερών εκείνων ό ήλιος σκοτιοθήσεται και ή σελήνη ού δόση τού φέγγους αυτής, και οι άστέρες πεοιούται από του ουρανού και αι δυνάμεις των ουρανών σαλευθήσονται και τότε φανήσεται τόν σημεϊον τού υίου του ανθρώπου έν τώ ουρανώ και τότε κόψονται πάσα αι φυλαί της γής και όφονται τόν υιόν του ανθρώπου έρχόμενον έπί των νεφελών του ουρανού μετά δυνάμει και δόξης πολλής και άποστείλει τούς άγγελους αυτου μετά σάλπιγγος φωνής μεγάλης, και επισυνέξουσιν τούς έλεκτους αυτου έκ των τεσσάρων άνέμων, άπ' άκρων ουρανών ως άκρων αυτών». Περιστόν δε να παραθέσω και τά χωρία της Αποκαλίψεως του Ιωάννου, του τρομακτικού βιβλίου, του από της εμφανίσεως αυτου έμπνεύσαντος και εκθρόψαντος τόν φόβον τόνων γενεών, εις

του όποιον τά σκοτεινά μυστήρια άπελειράθη να έμβατεύση και αυτός ό μέγας Νεύτων, την δε συμβολικήν πολιτικήν σημασίαν διέγνωσε ίσως μόνος ό Ρενάν. Δεν υπάρχει ίσως έκ των Χριστιανών ό μη άναγινόν τόν βιβλίον τουτέ και μη αισθανθείς τόν ζήγος της φρίκης επί τήν αναπαραστήσει των έν αύτω περιγραφόμενων ζωηρών σκηνών της καταστροφής και της διαδοχικής έξοντώσεως πάντων των όντων υπό τόν ουρανίον πυρός και του φασάνου των φρίτων άπεσταλιμένων της θείας όργης.

Αι τοιαύται άπαισιν παλαιότεραι και νεότεραι προφητεία και τά ζωηρά δράματα συντήρησαν τόν δέος επί σειράν αιώνων, ίδιος κατά τούς σκοτεινούς χρόνους του Μεσαίωνα, ότε ή άγγλίσ της άμαθείας περιεκάλυπτε την γήν. Η φαντασία του άπλοϊκού πλήθους εύκόλος έφλεγμάνετο έκ παρρησιών προσηύσεων και διαδόσεων, τόν κράτος δε της προλήψεως και της δεισιδαιμονίας ένίσχυεν ό πανίσχυρος κατά τούς δυοκαιές εκείνους καιρούς όσον και άμαθής και πλεονέκτης κλήρος, ό κακοποιμένος τά έξ αυτής όφέλη. Πάς κομητης ή άλλο μετέρονον έμψυχόμενον εις τόν ουρανόν, εκλειψις ήλιού, σεισμός τς, πλήμμυρα ή άλλο τι έκτακτον αστρονομικόν ή μετεωρολογικόν ή φυσικόν έν γένει φαινόμενον έθεωρείτο ως ό προάγγελος γενικωτέρως ή μεριζής συμφοράς. Όθεν δεινώς επηκολούθουν εκάστοτε έκ των τοιούτων φαντασιοληξιών κρίσεις, δεινοτάτη των όποιων ήπαρξεν ή συμβάσα κατά τόν έτος 1000 μ. Χ. και συζλονήσασα πάσαν την Δυτικήν Εύρώπην, περιελοθάσα δε έκ της παλαιόθεν καλλιεργηθείσης δοξασίας ότι κατά τόν έτος τουτέ έμελλε να επέλθη τόν τέλος του κόσμου. Άλλά και άφού ό φόβος ούτος άπεδεχθή χίμαιρα και ή ανθρωπότης απηλλάγη του φοβερού έμφύλιου ό εκ των ουρανίον φαινόμενων τρόμος δεν άπέλειπεν από της γής. Και όταν άκόμη από του χιμαρείου μεσαιωνικού ζώφου ήρχισεν ν' ανατέλλη διά της Αναγεννήσεως ή χαραγή του νεότερου πολιτισμού, ή άγνοητια διά της μαγείας και της αστρολογίας ένδοξομεν επί μακρόν εισέτι χρόνον τή άμαθή πλήθη, πριν ή ή άλήθης έπιστήμη ανθρωπιείσα διάλυση τά σκοτή με την δαδιά της και έξορηση όριστικώς τά τέρατα και τά μορμολύκεια των προλήψεων από τού πελολιτισμένου κόσμου. Και μεταγενέστερον έτι, ότε τόν ανθρωπίνον πνεύμα χειραφετούμενον επεχείρει όλονέν παραβολωτέρας πτήσεις και κατώρθησεν ήδη να έξικυλίσει πολλά των μυστηρίων της Φύσεως, τά μετώρα και οι κομηται ένθεωρούντο ως διοσημία, ως οιονού άφορούντες εις τά εκτόμια, προαγγέλλοντες τροπήν προσεχη επί τόν χειρόν πάντοτε, ότες τύγας των λαών ή τας των κυβερνούντων αυτους, ή συμφορές εκάκτισται, ή και αυτόχημα τόν επεκειμενον τέλος άμαρτωλού κόσμου. Και έπτησον οι λαοί επί τή εμφανίσει αυτών και οι ισχυροί δεσπότη άπέβαλλον σүн τή υπερουμία και την πορφύραν πολλάκις άκόμη, ίνα ταπεινωθών έν τή μάλλον ένδοτιον της θείας όργης, πλοούσι δε και πέντες προθύμους εις τόν κήρυγμα της Εκκλησίας, καλούσης τούς πάντας εις μετανοϊαν και προσεχη, συνέρθεον μετά συντριβής εις τούς ναούς, ότες έξελώσσοι τόν θεϊον διά των δειήσεων και των δακρύων αυτών και άποτρυφουσι την επεκειμένην φρικτήν έξόντωσιν ή τόν επαπειλούμενον δεινον.

Ανάλογοι σηναι επανελήφθησαν εις εποχάς εγγύτατα ήμιν κειμένες. Καί και αυτόν προσέτι τόν πρό μικρού λήξαντα ΙΘ' αιώνα, τόν και έξοχην αιώνα των φώτων, των μεγάλων επιστημονικών ενεργείσεων και του ραγδαίου πολιτισμού, ή ανθρωπότης έδοκίμασε πολλάκις τας τωιαύτας συγκλησεις του τρομόν. Πολλοί κομηται έκ των περιουδιόντων εις τόν άγαντες, φερώνμοι των πρώτων ανακαλυφθέντων και ήτοιολογούντων την πορείαν αυτών σοφών, ενεφανισθησαν κατά περιόδους έντός της παρελθούσης έκαιονακτηριδος εις τόν ήμετερον στερέωμα και έπλησίασαν με άρκετήν άδικαιρίαν τόν πλανήτην μας, ώστε να καταστώσιν όρατοι διά γυμνού όφθαλμού. Δεν έλειψαν δε και οι μάντες καζών, οιτινες ούχι άγόρται ή φρονόπληστοι, ως άλλοτε, άλλ' αστρονόμοι έμβριθεις πλανηθέντες έξ εσφαλμένον ήτοιολογισμών εφανίσθησαν και προέπιον δεινά και άπαισιν διά τόν πλανήτην μας έκ της τωιαύτης προσεγγίσεως. Αι προσρησεις των επέφερον ούκ όλίγην ανησχίαν και ανατατώσιν εις τόν κοινόν, μολονότι επήρχον και οι δύσπιστοι, οιτινες έχαρακτηρίζον ως κενούς και ματαιούς τούς τωιούτους φόβους. Μεταξύ αυτών ήτο και ό ποιητής Ζαλοκώστας, όστις επ' άφορηή παραπλησιών αστρονομικών προρησεων περί του εμφανισθέντος κατά τόν 1857 κομητου έγραψε τόν εξής ποιήμα, υπό τόν τίτλον: **Η πόλκα στον άέρα.**

Μετά Χριστόν προφήτης ήνας, με τόν κοινούλι τον και τούς λογαριασμούς του, όμλίρησε με τόν θεόν κ' έμάντεσε: 'Ο κομητης τόν κόσμον θα χαλδήσ, ή χαλδήσιν ό νοός του. 'Ηθέλησε με τούς μορφούς να παΐση, να γελήσ. 'Αλλ' άν τόν φέγη ό δαΐβλος κ' ή γή με τόν κομητη ενυόσσουν καμμά μέρα, κί ως δνό της Πασχάλιας αυγά ττονογραφίαν μήτη-μήτη θα δώση πως χορεύοντε την πόλκα στον άέρα. 'Ω, νύξεννα ού πού στερμή, ού παύά του χρόνον ήμέρα θα πάσωμε στον ουρανόν σαν πύρα στο ποιήμα! Να πάσω την άγάτη μου παλίμη με παλίμη, για να χορεύουμε μαζί την πόλκα στον άέρα.

Τέσσαρα έτη μετά ταύτα ό κόσμος άνεστατώθη και άδης έκ νέας προφητείας. Νέος κομητης επήρχετο με άπειλητικώς διαθέσεις, μέλλον άρεκτικός να θνηματίση την προχην μας γήν. Ημέρα της φοβεράς συγκρούσεως ώριζετο υπό των αστρονόμων ή 30 Ιουνίου του 1861 (ε. ν.) μυχόν παιδιών δ' έγώ τότε ένθυμούμια τας διασταυρούμενας φοβεράς φήμας, τας όποιας ήκουον περιδείης, ένθυμούμια την πελιδνότητα των προσώπων κατά τας συζητήσεις επί του φριζιτου αυτου θέματος, ένθυμούμια δε και την κερανοβόλον εδούρειαν ύφ' ής κατελήφθησαν και οι σκληροτράχηλοι των άμαρτωλών κατά τας ήμέρας εκείνας της γενικής κατανύξεως και τας γονυκλισίας και τας λιτανείας και τας φλογεράς προτροπάς των ιεροκηρύκων προς μετάνοϊαν. Και ένθυμούμια προσέτι έν άστειον επείσοδιον λαβόν χρώαν άνεκτους μήνας κατόπιν, άφού ό κίνδυνος παρήλθεν. Εις τών όμηλικών συμβαητών μου προσήλθε τόν πρού εις τόν σχολειον κλάϊον άπαρηγόρητα, επί τή ερωτήσιν δε του διδάσκαλου ήμιν περί της αιτίας των δακρύων του, άπήτησε ψελλίζον και μετά λυγμών ότι: «θα χαλδήσ ό κόσμος». 'Ητο άρα γε ανάμνησις κακού όνειρου έντοπισηθέντος ισχυρώς εις την φαντασίαν του άνηλικού προφήτου ή παραδόξος αυτή διαβεβαίωση ή ήτο ατήχησις βραδεία της προηγουμένης γενικής συγκλησεως; Άγνοού' ό διδάσκαλος προσεπάθησε να μειώση, άλλ' έμεινε σκεπτικώς και περιφρονής, ήμεις δε ξενισθέντες ανεφάρμαεν τόν πρόχημα εις τας οικογενείας μας. Τό γεγονός έξοιολογήθη, τόν φάσμα του φόβου ήρχισε πάλιν ν' άνωσάτη, κάποινα δειλή πρότασις ένγενετο περί τελέσεως παρακλήσεων εις τόν υιόν της ένουρίας μας, άλλ' ή παρέμβασις των σοφροτερότων και θαρραλεωτέρων φανείται ότι ισχυρο να περιορήση τά όμια της ανησχίας.

Άλλά μήπως πρό μιας δεκαετίας άκριβώς δεν συνετάραζε σύμματα τόν πελολιτισμένον κόσμον ή προφητεία του βιενναίου επιστημονος Φάλμτ; Οι άναγνωσταί μου ένθυμούνται βεβαίως μετά ποίας συγκλησεως άνεμένετο ή φοβερά ήμέρα της 14 Οκτωβρίου του 1899, ήτις επηεν ήτοιολογήθη παρά του σοφού ως ή τελευταία της υπάρξεως του πλανήτη μας. Άλλ' εϊτινόςως παρήλθε και αυτή χωρίς να πάθη την ελαχίστην φθοράν ή γή μας και χωρίς τά έν αυτή οικουίνα πλάσματα ν' αποθανώσι πυρθέασα ή ασφικτιόντα έκ των θανατηφόρων αερίων. Και μήπως έτη τινά πρό της προφητείας του Φάλμτ έντερος προφήτης εγγώριος, όνοματι Καπετάνος, διεγηγόρος τού επάγγελμα, άν δεν άπατόμια, περιβαλλόμενος δε κατά τας ώρας της άργίας του και την δοράν του αστρονόμου ή μάλλον του αστρολόγου, δεν έκαμε τούς άγαθούς κατοίκους των Πατρών να διέλθωσιν εις τόν επαυθρον πάντες πανοικει μίαν νικτα τρομόν και άγνοίας διά της προσρησεως του, ότι έμελλε κατ' αυτήν να συμψη ή συντέλεια του αιώνος — δεν ένθυμούμια καλώς — ή μερικώς ή καταστροφή της ανθρωπείας άχάδης πόλεως;

Ο τρόμος λοιπόν ό επικρατήσας εις την ψυχην της ανθρωπότητος από τών άποτάτων χρόνων και αναζωογονούμενος σήμερον ένεκα λόγων ιστορικών και φυσιολογικών έκ της εμφανίσεως του κομητου είναι ενδείχητος. Άλλ' είναι άρα γε και τόνον δικαιολογημένος; Και δεν πρέπει τάχα να ήτοιολογήσιν εις την οσέψιν ότι άφού τόσοι και τόσοι παλαιοί και νεότεροι προφηται περί της τελικής καταστροφής της γής διεψεύσθησαν πανηγυρικώς και άφού τόσοι και τόσοι ήτοιολογισμοί και εικασία των αστρονόμων εξηλέγγησαν έωλοϊ, είναι πολύ πιθανόν και ή τελευταία αυτή να διαψευσθή, και άκόμη δε μίαν φοράν ό κίνδυνος να παρελήθη και να λησρονήθη ως δυσάρεστον ένέπιον; Τό επ' έμοι έξοη την βεβαιότητα ότι ό επικίνδυνος ξένος, όστινος ή έπίκοπησι έσημειώθη εις τόν ουρανόν μας και τού όποιον την θαμρήν και άμφιβόλον λάμπην προσπαθοού να διακρίνωσιν οι Αθηναίοι εις τά τέρατα του ούέτινος άνηφοίντες και μηανόντες τόν τράχηλον ως καμηλοπαρδάλεις, ούτε προάγγελος συμφοράς είναι, ούτε προοσιόνον έχει να επτελέση έργα δημίου, άλλ' απλοώς ταξειδιώτης του διασπίματος, άφού διασκαδάρη επί τινα καιρών με τόν φόβους μας, διά έξακολούθησιν την πλανήτιδα διά του Άπειρου πορείαν τον. Ο άγαθός Θεός δεν έχει ανάγκην να μάς έξασπείλλη, όπως τες δειλωμάτης, συμβολικά τηλεγραφήματα περί των διαθέσεων τον διά τών ουρανίων σομάτων και δεν πιστεύω να έχη λόγους σοβαρούς, όπως καταστρέψη διά μας, ως παιδιών, τόν προτοχορνιακόν αυτου άθυμον, τόν κόσμον τουτον έν φ' ζώμεν, όν έπλάσε με τήσιν σοφίαν και συντηρηί με τήσιν μέριμαν και άγάτην, και όστις πιθανόν μεν να έχη τά ψεκτά του, άλλ' δεν παιει να είναι, κατά την εισοδόσον φιλοσοφίαν του Λεϊβνίτου *le meilleur des mondes possibles.*

ΤΑ ΑΙΘΕΡΙΑ ΦΟΒΗΤΡΑ ΜΑΣ

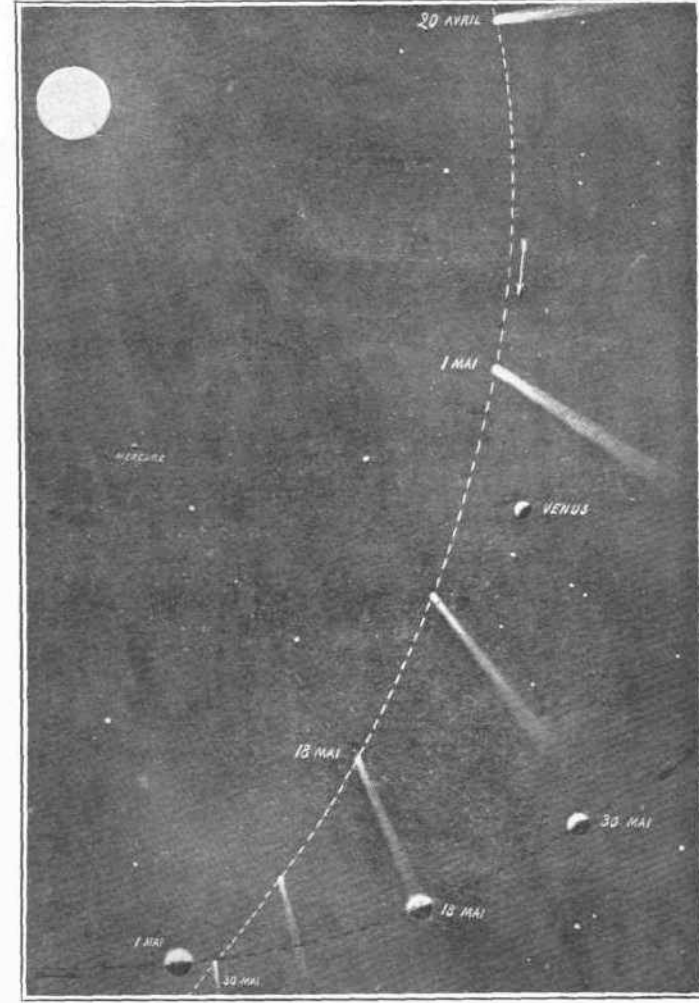
Ενα φωτεινόν σημεϊον, ένας ουράνιος έπισκέπτης παρουσιάσθη κατά τόν μήνα αυτον και λαμπυρίζει εκεί κοντά εις τόν λαμπρόν Έσπερον κάθε βράδυ. Λάμπει μέσα εις τόν σκοτεινόν διάστημα και τρεμοσβύνει σαν τά άστρα τόν κεφάλι του, με' ένα φως ερυθροπρασσον και με μίαν ουραν φωτεινήν επίσης, άλλ' άμωδωτέραν. Δεν είναι ό παλαιός γνωστός της γηγής μας Γής, ό κομητης αυτός, ό γνωστός υπό τόν όνομα «Κομητης του Χάλλεϋ». Έκεινος κάθε ώρισμένον αριθμόν έτών, σαν πιστός έραστής έργεται να ιδή δι' όλίγων καιρών την άπιστον άγάτην του την Γήν και έξαφανίζεται πάλιν εις τόν άγνωστον. Αόρατος τώρα διά γυμνού όφθαλμού, βαθμηδόν ζωηρότερος καθίστάμενος προσεγγίζει εις τόν πλανητικόν μας σύστημα με ταχύτητα 156 χιλ. χιλιομέτρων καθ' ώραν και κατά τούς ήτοιολογισμούς των Κάστελ και Κρόμελλιν, περιφύριον Άγγλον αστρονόμου, ό κομητης ούτος θα φθάση εις τόν περιήλιον την 25 Απριλίον κατά τόν Γεργιοριανόν ήμερολόγιον, ότε και θ' άπέχη από του Ηλιου 90 εκατ. χιλιομέτρων, άκολούθουν δε την παραβολικήν τροχίαν του, θα εύρεθή την 18 Μαϊου (ν. γ. α.) μεταξύ Γής και Ηλιου. Κατά την εποχην εκείνη ή κεφαλή του κομητου θα απέχη από της σφαιρας μας 26 εκατ. χιλιομ. ή δε ουρά του θα φθάση την άτισφαίραν μας ή θα σώσασιν σαν ποδόγυρος την επιφανείαν την Γής.

Ο κομητης ούτος πατηρήθη πρώτον υπό τού αστρονόμου του Γρηγόριους Χάλλεϋ, όστις και υπελόγησε τας περιόδους του, προεϊόν τότε θα εμφανισθή πάλιν πλίσσιον της Γής. Διά τούτο έλαβε και τόν όνομα του Χάλλεϋ ό κομητης αυτός. Ένεφανισθη τόν πρώτον τόν 12 π. Χ. έτος, έως τώρα δε 25 φοράς. Τη 1066 παρουσιάσθη με μυχρόν ουραν εκάκτιστον λαμπυρίζουσαν, ένέσπειρε δε τότε τόν πανικόν εις την Εύρώπην. Τη 1145 πάλιν μίος έννεφανισθη, υπελόγησαν δε τότε οι Κινεζοί αστρονόμοι ότι επηε μίρος τσον προς τόν τεσσαρακοκταλίσιον της διαμέτρον της σελήνης ή ουρά του. Τη 1222 πάλιν έβράνη εις τά πορτα του πλανήτη μας υπό μορφήν λαμπρού άστρου με μίαν τερραστίν ουραν φωτεινοτάτην. Τη 1301 και 1378 έγινεν όρατός και με γυμνόν όφθαλμόν, τή δε 1456 ήτο τρομακτικός την θείαν. Κατέιχε σχεδόν τόν τρίτον του ουρανίου θόλου. Τη 1531 και 1607 ήτο όλιγώτερον τρομακτικός, τή δε 1684 τόν ειδον μόνον οι αστρονόμοι. Έπειτα πάλιν έβράνη κατά τόν 1759 και κατά τόν 1835, όλιγοί όμως άντελήφθησαν την παρουσία του. Συμπεραίνον έν τούτον ότι ό περίφημος αυτός αιθέριος ταξειδιώτης ήρχισε να άποσυνιέται, ότι δε θα διαλυθή έντελώς εις τόν Άπειρον.

Ο Αββάς Μορέ διευθυντής του αστροσκοπεϊου της Μπουρζ διαγράφη ως εξής τόνδρομολόγιον του. Την 1 Φεβρουαριουν επερετε να διαβή από τόν έπίπεδον της Γής, από τόν όποιον θα έξέλθη την 19 Απριλίον διά να φθάση εις τόν πλησιέστερον προς τόν Ηλιον σημεϊον της τροχίαις του. Κατά τόν σημεϊον αυτό θα απέχη 85 εκατ. χιλιομέτρων από του Ηλιου. Έννοείται ότι καθός προβαίνει ό πλανητης μας εις την τροχίαν του και ό κομητης εις την ίδιήν του είναι πιθανόν, μολονότι δεν θα διέλθουν έκ του αυτου σημεϊου, άλλ' επειδή έχει μέγα μήκος ή ουρά του, ή σφαιρα μας να διέλθη διά μέσον της ουρας του.

Η μεγάλη προσεγγίσις του με την Γήν θα είναι την 20 Μαϊου, άλλ' ως σπουδαιαν ήμεραν θεωρεί ό Αββάς Μορέ την 18 ιδίου μηνός, ότε κατά τας πρώτας ώρας της πρώτας ό κομητης θα διέλθη έμπροσθεν του ήλιου, όποτε θα δυνήθουν οι αστρονόμοι να ιδούν άν ό πωρήν του θα έπισπάση τόν διάκον του ήλιου. Θεωρούν πιθανώτατον ότι επί του διάκον του κεντρικού πλανήτη μας θα φανού κηλίδες μαύρα. Θά είναι δε λαμπρότατα φωτεινός ό μακρυνός έπισκέπτης μας κατά τας πρώτας έκατίας νύκτας, εις τας 18 δες Μαϊου (ν. ή. μ.) από της 5 μ. μ. ώς ό κόσμος θα τόν ιδή. Θά έχη τότε ή ουρά του μήκος 24 περίπου έκατομ. χιλιομ. και πλάτος ήμισέως έκατομ. χιλιομ.

Τί φόβον που επροξενούσεν άλλοτε εις τόν κόσμον, άνεπιτηγμένον και μη ή εμφανίσεως ενός κομητου. Η «Είκονογραφημένη» έγραφε έν εκάσει περί κομητοφοβίας εις τόν τόμον του έτους 1906-1907 (σελ. 154). «Ολοι έφοβόντο ότι ή εμφάνισις κομητου προήγγελλε και την καταστροφήν του Κόσμου. Ο φόβος αυτός ήρχισε από τόν 999 έτος, διότι τόν έτος 1000 έθεωρήθη ως συντέλεια του αιώνος των αιώνων και συνεπώς ως συντέλεια του Κόσμου. Κάθε φορήν που ενεφανίζετο εις τόν στερέωμα κομητης ή ανθρωπότης έπτησεν υπό τόν κράτος φοβερού

ΤΟ ΠΑΝΤΕΒΟΥ ΤΗΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΥ (5,18 Μαϊου 1910)

ΜΠΑΜΠΗΣ ΑΝΝΗΝΟΣ

τρούμου. Πάντως δε και αν δεν έφοβοντο την καταστροφήν οι άνθρωποι, ανέμενον μέγα τι γεγονός. Και έφρανάζοντο τον κομήτην σαν κάποιο υπερκόσμιον τέρας, τρομαγμένον την θέαν. Οι τρομαγμένοι τον έφρανάζοντο με ξίφη και μαχαίρια, με μορφήν Μεδούσης, με τεραστίας άπεισάν κόμην, ως θηρίον με χιτώνν. Τον δέκατον έκτον αιώνα, επί τη έμφανίσει ενός κομήτου, έγράφησαν τα έξής: «Δεν πρέπει λοιπόν να άμφιβάλλετε ότι αυτά τα τέρατα και σημεία σημαίνουν και προλέγουσν ότι το τέλος του Κόσμου και η φοβέρα και τελευταία κρίσις του Θεού πλησιάζουσν». Ο διάσημος χειρουργός Παρέ κατά το 1528, με όλην του την σοφίαν, περιέγραψε τον τότε φανέντα κομήτην εις σχήμα ξίφους και γύρω του κεφάλια κομμένα, ο δε Μολιέρος εις κάποιαν κομωδιάν του γράφει ότι αν ένας κομήτης συνήγαγε τον δρόμον του την Γην θα την έθρουμάτιζε σαν ποτήρι. Είναι θαυμασία η περιγραφή του Παρέ: «Από της κόμης του προείχε βραχίον κεκρωμένος, κρατών μέγα ξίφος, όσει ήθελε να πληρή. Είς το άκρον της αιχμής του ξίφους παρηρουντο τρεις άστéρες. Κατά τας δύο πλευράς του κομήτου διεκρίνοντο πολλοί πελέκει, μάχαιρα, ξίφη αήμοβαρη και πολλά δισειδεί άνθρώπινοι κεφάλια πωγωνοφόροι και με κόμας ώρθημένας. Αλλά και κατά τον 18ον αιώνα δεν ύστερήσεν η άνθρωπότης εις φόβον, τά δε έτη 1816, 1832 και 1861 ήσαν έτη άγόνιας διά τον Κόσμον.

δύο έμφανίσεις, καθ' όρισμένα χρονικά διαστήματα ή κατά περιόδους. Όποσδήποτε δέν φαινόνται στερεά σώματα άλλ' είναι άραιότατα την σύστασιν. Από τί όμως συνίσταται ο κομήτης; δέν κατορθώσε να έξεκριθή ή Επιστήμη. Διά τον λόγον τουτον είναι και άδύνα τα άποτέλεσματα μιας συναντήσεως του πλανήτου μας μετά κομήτου. Αν παραδειγματός χάριν ο πυρήν είναι στερεόν σώμα εκ της συγκρούσεως θα μεταποσθή ο έξων της Γης, και αι θάλασσα θα κατακλίσει την ήρην κατατρέφουσαι πάσαν φυτικήν και ζωικήν ύπαρξιν. Και μόπος μόνον αυτά; Έκ της συγκρούσεως Γη και κομήτης θα πυρακτωθούν, θα λυώσουν, θα καούν, θα εξαερωθούν και θα μεταβληθούν εις μίαν πυροφελήν τεραστίαν, ή όποία έπειτα από μήνας πολλούς άνακακομένη θα συμπυκνωθή και περιστρεφόμενη θα ψύχεται όλονεν φωτοβόλουσα σαν ήλιος, διά να μεταβληθή εις νέον πλανήτην. Είναι ένδεχόμενον όμως να διαταραχθή εκ της συγκρούσεως ταύτης ή έλις του Σφύραπος και τότε άλλοίμονον. Το μεγαλύτερον θα έλιξη το μικρότερον και όιτω ή Σελήνη θα πέση επί της Γης, Γη δε και Σελήνη και Κομήτης και Άρης και Κρόνος και Άφροδίτη θα πέσουν επί του Ήλιου. Φαντάζεσθε την πυρκαϊάν αυτήν; Τα πάντα θα πυρακτωθούν, θα έξατμισθούν, σκότος δε πάλιν και πνεύμα Θεού θα φέρεται μέχρος στον ψυχρήν ή μάζα και νέοι κόσμοι δημιουργηθούν.

Ίσως όμως να είναι άερόδης ή σύστασις των κομητών. Αλλά και πάλιν ο κίνδυνος δέν είναι μικρός. Τι άέριον κυριαρχεί; Αν είναι ύδρογόνον, μόλις εισέλθη εις την ατμοσφαιραν μας ή ούρα του, τρομερά έκτόνσις θα γίνη εκ της καύσεως τόσον τόνον εύρέλιτον άέριον μετά του ύδρογόνου του άέρος μας, θα επακολουθήσει δε δημητριακάτη βροχη εκ της ένώσεως των δύο άερίων. Αν είναι ύδρογόνον πάλιν, τρομερά πυρκαϊά θα άνάγη άπ' άκρου εις άκρον της Γης. Αν είναι δηλητηριώδες άέριον; Πιθανόν Μεθάνιον, Κυανιούχον ύδρογόνον, Όξειδιον άνθρακος, Λιοξειδιον άνθρακος, Υδροθειον. Η άνθρωπότης θα αποθάνη ή από άσφυξίαν ή από δηλητηρίασιν. ΈΣ όλον αυτόν πρέπει να προτιμώνται το Υποξειδιον του Άζώτου. Αν συνίσταται εκ τοιούτου ο κομήτης τότε η άνθρωπότης θα καταληφθή από μίαν ιλαρότητα και θα περιτέση εις μίαν άναισθησίαν εν μέσω γελώτων και ευθυμίας ήν θα επακολουθήσει ο θάνατος.

Έν τούτοις εις το φασματοσκόπιον οι κομήται γενικώς δίδουν κοινά χαρακτηριστικά. Είς την άνάλησιν της ίδιους φαινόνται τρεις χρωματικά έλλαμποι, ατινες βεβαίως την ύπαρξιν ύδρογονάνθρακος εν ήραμαί καταστάσει. Όποσδήποτε ή 18η Μαΐου, δηλαδή ή 5η του μηνός έκείνου καθ' ήμάς δέν είναι μακράν. Άς περιμένονεν.

Τι έφοβήθη τοσάκις η άνθρωπότης; Σύγκρουσιν του πλανήτην της μετά του άδερριου ταξειδιώτου. Έγινε λοιπόν μία σύγκρουσις τοιαύτη κατά την 30ην Ιουνίου 1861. Η Γη και η Σελήνη μαζί εύρέθησαν μέσα εις την κολοσσίαν ούραν ένός κομήτου, κατά το πυκνότερον σημειον της μάστις. Η ούρα του έν λόγον κομήτου είχε μήκος έξ έκατου, λευγών, οι δε άστρονόμοι είδον την νύκτα όλον τον ούράνιον θόλον να φωσφορίζη, όπως το Βόρειον Σέλας.

Είναι τάχα πραγματικός ο κίνδυνος καταστροφής; Κανείς δέν άποφαινεται άδιαιτάτως. Ο κομήτης είναι ένα μετέωρον, ένα ούράνιον φαινόμενον σώμα, συγκείμενον εκ της κεφαλής και της ούρας. Και η μεν κεφαλή του κατά το έσωτερον του άερούδους φωτοβουάνου έχει ένα πυρήνα, ή δε ούρα του έντελός άερώδης έκτείνεται άέριον σχεδόν. Η επιστήμη δέχεται ότι οι κομήται είναι ύπολείμματα πλανητών άποσυντεθειμένων, άτινα λόγω της κεκμημένης ταχύτητος άκολουθούν μίαν τροχίαν παραβολικήν. Μερικοί έξ αυτών διαγράφοντες περιστροφήν περί τον Ήλιον επανέρχονται, άλλοι δε εξαφανίζονται τελείως μετά μίαν ή

Χλωμή, πρασινώσιμα, μοσέρινα, τα φύλλα γίνουσι πλανιόται και πικύου, κι' ο άέρος τα σκορπίζει. Μήσοκον άόγγυια κομιά, τα μήσια άντιστά, και λες ποδ' χέρι άόρατο μοσάει και έπισορίζει την καλλήν της Φύσεως, θερίζει τα βλαστάκια, παίρνει δεινόν την ατολισμό, ορημάζει τα κλωνάρια.

Πόσους νεότητος άφθοές 'στό θέοισμα ομώει! Πώς τους κινάη με δρέπανο μες της ζωής την βίαν!... Σιγά-σιγά λυγίζοναι κι' ή όρις των παρώνει, κι' ύπνώνοται, άντιστέκοται!... Μα έκείνο έχει χαλάσει σήθη και σάλλυα, και καρδιαίς με το σκλήρσ όρεπάνι. Σάηπτιο του Χάρου ατολιστό με νεκρικó στεφανί.

N. Γ. ΜΑΥΡΟΧΗΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ-ΦΘΟΡΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΡΔΕΛΛΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Η φωτισμένη κορδέλλα του κινηματογράφου ξετυλίγεται βλοένα και έπάνω εις το τετράγωνον πανί περνά ή ζωή. Να ένα σαλονάκι κατάφωτον, πλημμυρισμένον από κόσμον, από νεάνιδας και νέους. Όλοι περιχαρείς και φαιδροί, διασκεδάζουσν, χορεύουσν, γελουσν, παίζουν πιάνο, τραγουδουσν.

Εορτάζει ή πατριαρχική οικογένεια. Είναι ή εορτή του Γιαννάκη. Ο Γιάννης ο Ζαμίας, παιδί είκοσιενός έτους, έχει γυρίσει από την Έλβετίαν, από την Νευσάτελ, όπου έσπούδασεν Έμπορικα και έπήρε το χαρτί του από την έκαι Έμπορικόν Σχολήν.

Έπάνω εις το τετράγωνο πανί ξεχωρίζουσν ή μητέρα και ο πατέρας, πρό πάντων ο πατέρας, με την χαρά ζωγραφισμένη στο πρόσωπο διά τον θρίαμβόν του.

Ο Γιαννάκης είκοσιενός έτους, με δίπλωμα της Νευσάτελ, τελειόφοιτος τώρα της Νομικής και έπυθρος άνθυπολοχηγός του πυροβολικού! Και τί σπουδές έκαιμε! Και τί αισθήματα και τί όρσησιν που άνέπτυξε έκαι! Δεκαοκτώ δεκαεννέα έτών έκαιμε δημοσία διδάξην περί Έλλάδος και Άκροπόλεως, ή όποία έκαιμε πρότον. Είχε πάρει και πρώτον βραβείον μεταξú έκατοντάτων άλλωσθώνν σωμαθηγών του.

Αυτήν την χαράν εξωτερικισίει το πρόσωπον του πατέρα και όλη ή οικογένεια και οι φίλοι του, οι καλοί φίλοι του, οι άπυροι, που τον άγαπούν τον Γιαννάκη, είναι γεμάτοι χαρά . . .

Η καθήλλια προχωρεί εις άρατες φυγορές. Τα ζεύγη χωρίζονται και πάλιν ένούνται, και βγαίνουσν εις τον διάδρομον και από την σκάλα της ύπηρεσίας βγαίνουσν εις την αλληήν διά να άναΐδουσν από την σκάλα την καλή. Έξω πέφτει χιόνι χονδρό,

άλλ' ο πυρκατός της ζωής, και της νεότητος ή φωτιά λιώνει το χιόνι. Έπάνω εις το κάταστρο πανί ξεχωρίζουσν ή μητέρα και ο πατέρας, με την χαρά ζωγραφισμένη στο πρόσωπο.

Η κορδέλλα εξακολουθεί, άλλ' ή σκηνογραφία άλλάζει. Μία τραπεζαρία κατάφωτη και γύρω οι φίλοι, όλοι της «Έθνικής Σκηνής» ή παρέα, ο Ίωαννίνης, ο Μαντζούφας, ο Στρούμπος, ο Γρηγοράκης, ο Στίνης κ.λ. και ο Άλέκος και ο Άχιλλεύς και ο Φρίξος, οι άδελφοί. Έπάνω εις το τραπέζι όργιάζουσν τα σάνδουτς και τα πατι-φόρ και άνασούρονται από κάτω από το τραπέζι ή συμπάντες.

Πάφ! Πούφ! Κτυπούν οι φαλλοί στο ταβάν και το γκαρσόν της Μινέρδας γερμίζει τα ποτήρια. Έξω χιονίζει άκόμη όλα είναι κάταστρο.

Έπάνω εις το κάταστρο πανί ξεχωρίζουσν ή μητέρα κι' ο πατέρας, με την χαρά ζωγραφισμένη στο πρόσωπο.

Να πάλιν ή τραπεζαρία κατάφωτη. Μα όυτε γέλοια, όυτε χαρά. Η κορδέλλα έχει σταματήσει και όλη ή σκηνογραφία άνεκρόθη. Γύρω ή παρέα, μα σ' όλον την μορφή είναι χυμένη ή λύπη. Λαίπει ο Γιαννάκης. Η Μαίρα ή ζηλιάρα έφθόνησε το ετυχημένον σπήτι, έφθόνησε τον πατέρα τον χαρούμενον, και τοήγους την πίκρα την άδύσταχτη. Ένας από τους φίλους τον άπαρημέτησε μέσα έκαι εις τον Άη Γιώργη, νεκρόν πειά σκελετωμένον, κατόπιν ή έκδρομή εις το Νεκροταφείον και το φινάλε έκείνος ο χαρακτηριστικός δούπος, ο υπόκωφος, που κάνουν τα χόματα έπάνω εις το κάλυμμα του φερέτρου.

Έπάνω εις το κάταστρο πανί ξεχωρίζουσν ή μητέρα κι' ο πατέρας με την λύπη βαθύτα άραχμένη στο πρόσωπο.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΖΑΜΙΑΣ

Η ΓΥΝΗ ΕΝ ΤΩ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩ ΘΕΑΤΡΩ

(Συνέχεια από το προηγούμενον τεύχος)

Β' ΕΝ ΤΩ ΡΩΜΑΪΚΩ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩ ΘΕΑΤΡΩ

Οί Ρωμαίοι, κατά τας πρώτας από της συστάσεως του θεάτρου αυτών περιόδους, ήκολούθησαν και αυτοί τους Έλληνας άπαγορευσάντες εις την γυναίκα να λαμβάνη μέρος εις τους σκηνητικούς άγωνας, εις ους, εκτός έθνικών τινων φαρσών, εις τας όποιαις οι νέοι Ρωμαίοι ήρέσκοντο να συμμετέχωσι, μόνον δούλοι και άπελεύθεροι έλάμβανον μέρος έμφανίζόμενοι επί τε της σκηνης και της όρχήστρας.

Έν τούτοις, ότι παρατηρήσαμεν συμβαίνον εν τη αρχαία Έλλάδι εν ή ή γυνή άντεκλείσθη του θεάτρου, ένθ άπ' έτέρου ενεργώτατον και θεατρικώτατον μέρος έλάμβανε κατά τας δημοσίας και άλλας εορτάς, τοιούτ' αυτό παρατηρούμεν και εν Ρώμη.

Κατά τα μυστήρια της Ίσιδος μόνον γυναίκες ήσαν δεκταί. Το τοιούτον άλλως τε προεβλέπετο και υπό της Ρωμαϊκής νομοθεσίας, ήτις μόνον εις τας γυναίκας έπέτρεπε να λαμβάνουσι μέρος εις μυστικάς συναυροίσεις, άσθητικές άπαγορευθείσης οίασδήποτε συμμετοχής άνδρών εις ταύτας. Ότε δε κατά το 567 άνεκαλύφθη εκ της άριτομυθίας νέου τινός ότι κατά τα Bacchanalia, τά όποια μέχρι τινός έτελούντο υπό γυναικών μόνον, έλάμβανον μέρος και άνδρες ότινες διέτραπετον μετά των γυναικών παντός είδους άσχημίας, ή εορτή αυτη κατηγορήθη άφού έθανατώθησαν πολλά και πολλοί των μέχρι τότε μετασχόντων αυτής.

Γυναίκες επίσης έλάμβανον μέρος εις τους χορούς και κατά τα ludii seculares και κατά τα ludii Apollinares. Αυταί ακόμη αι έστιάδες, άνεξαρτήτως της διατηρήσεως του ιερού πυρός, έλάμβανον μέρος εις πολλάς δημοσίας εορτάς, εις μίαν των όποιων, τα Άργεία, έπροστοστάτου τον μάστιχα, κατακρημνίζουσαι εν μεγάλη πομπή εκ της γεφυρας Sublicius εις τα ύδατα του Τιβέρεος τριάντατα όμοιοματα γερόνταν, Άργεία καλούμενα. Αι αυταί επίσης έστιάδες έλάμβανον μέρος μετά των ματρονών εις νυκτερινήν και μυστικήν εορτήν ήτις είχε πολλήν την όμοιότητα με τα Θεσμοφόρια των Έλλήνων. Τα της εορτής περιγράφει ο Πλούταρχος (Καιό. ΙΧ και Χ και Κικέρ. XIX).

Αι Ρωμαία γυναίκες έτέλουν κατά τας καλένδας του Μαρτίου τα Matronales ή Kalendae Martiae εις άνάμνησιν της μεταξύ Ρομύλου και Τατίου γενομένης ειρήνης τη μεσολοβήσει των Σαβίνων.

Αλλά και αι ύπηρέτρια ειχον ιδιαιτέραν εορτήν κατά τας Nones Carpotinae. Κατ' αυτήν αι ύπηρέτρια προσήρχοντο εις τον ναόν της Ήρας Carpotine φέρουσαι την stole, το διακριτικόν τοιούται των ματρονών ένδυμα, και τοιούτ εις άνάμνησιν και άναμνησίν της άραποσώσεως, ήν έδειξαν αι ύπηρέτρια κατά τινα στιγμήν εσχάτου κινδύνου της Ρώμης.

Σπουδαιότατον επίσης μέρος έλάμβανον αι γυναίκες κατά τα Florales εν τη Παποδομή ένθα έτελούντο ταυτα. Άφού έδίδον εν αυτώ άβλαβή τινα ζψα, χορός δεκα και έπτά γυναικών έπροχόρει υπό τους ήγους λύρας και κατέθετε πρό του άγάλματος της θεάς Flore άνθοφόρα κάναστρα, ένθ ταυτοχρονόως θίασος έταιρών γυμνών παρεδίετο εις άσμενοντάτους χορούς.

Αλλά και κατά τα συμπόσια, όπως εν Έλλάδι, αι γυναίκες έλάμβανον μέρος ως χορευτρια, κροταλιστρια και αλληγριδες.

Επίσης ότως αι έγχεστρια των Έλλήνων ύπηρχον και εν Ρώμη μοιρολογίστρια (prosaicae), ατινες επ' άμοιβή έκλαιον τους νεκρούς, άποσπώσαι τας τρίχας της κεφαλής των και βάλλουσαι όξείας κραιβάς. Έπί πλέον αι Ρωμαία μοιρολογίστρια άνελάμβανον την ύποχρέωσιν να ψάλλουσι τας άρετάς του άποθανόντος έμπροσθεν της οικίας αυτου.

1 Propert., lib. II. eleg. 33.
2 Το δόγμα της Συγκλήτου δι' ού κατηγορήθησαν τα Bacchanalia, άνακαλυφθέν εν έτη 1692, σώζεται σημερον εν το άδικοκρατορικώ μουσειώ της Βιέννης.
3 Auson., De feris Rom., v. 9.
4 Macrobb., Saturn., lib. I. cap II.
5 Κατά τον Δ'. μ. X. αιώνα άπηγορεύθη εν ιδιωτικαίς οικίαις διατήρησις, κατάγραφαις και πάλλισις αλληγείδων, διά τον λόγον ότι αυται ήσαν ή κυριώτερα άφορηή παντός είδους άταξιών κατά τε τα συμπόσια και τα θεάματα.
6 Lucillus, Satir., lib. XXII.
7 Varro, De ling. Lat., lib. VII. § 70.

Έπί Δομητιανού, εν τφ σταδίφ όπερ άνήγειρεν ο ίδιος αυτοκράτωρ, διηγωνίσθησαν παρθένοι εις άγώνα δρόμου. Έπί του αυτου αυτοκρατόρος, ως επίσης και επί Νέρωνος και Τίτου γυναίκες έλαβον μέρος εν τοις ύποδρομοις ως θηριομαχοί.

Μ' όλα ταυτα, αι γυναίκες όπως και εν τη αρχαία Έλλάδι, άντεκλείσθησαν της τε τραγωδίας και κομωδίας, μόνον δε μετά την επικράτησιν των μίμων έλαβον μέρος εις αυτους. Αλλά και τότε πάσαι ήσαν της τελευταίας κοινωνικής ύποστάθμης, διά τοιού και μετά τα Floreales, ότε έδίδοντο συχνότατα μίμοι, τη αίτίσει του άκρατορηίου αι μίμοι παρουσιάζοντο γυναίκα και έλάμβανον τας πλέον προκλητικας στάσεις. Ήμεραν τινά καθ' ήν παρενρίσκετο εις τινα των παραστάσεων αυτών και ο Κάτων, το κοινόν έξ εντροπής προς αυτον δέν έτόλμα να ζητήσιν ν' άπομνησθώσιν αι μίμοι. Τοιού άντιληφθείς ο παρακαθήμενος αυτφ φίλος του Φαβορίνου, είδοσάθησεν εύσχημος τον Κάτωνα, όστις και έξηλάθε του θεάτρου ίνα μη στερήσει του θεάματος τους συμπολίτας του.

Αι μίμοι αυται πολλαπλασιασθείσαι όλίγον και όλίγον ήσκον μεγάλην επίδρασιν επί του λαου, αλλά και παρά τοις ίσχυροίς μεγάλους ίσχυον. Πλήν του Σεργίου του μίμου, «των μέγιστον παρ' Αντωνίωφ δυναμένων, και Κούθηρις, από της αυτης παλαιόστρας γυναικων, αγατώμενον». Ίσως την αυτην Κούθηριν να ύπανίσταται και ο Κικέρων, όστις άναφέρει ότι ο Αντώνιος κατά τα ταξειδια αυτου, πλην των άλλων μίμων ότινες τον συνόδευον, έφερεν εν τφ ιδίφ του φορεϊφ και μίμιαν τινά. Αλλά και ο Σύλλας καιτοι ήτο έγγαμος, «σνήν μίμοις γυναιξί...».

Περίεργον εν τούτοις είναι ότι, ένθ αι γυναίκες εγένοντο δεκταί εις τους μίμους, μέχρι του τεταρτου μ. X. αιώνος, άντεκλείσθησαν καθ' όλολογία της παντομίμας, εν ή τους γυναικείους ρόλους ύπεδύνοντο, ως εν τη τραγωδία και τη κομωδία άνδρες.

Από της τεταρτης όμως έκατοναετηρίδος ένεφανίσθησαν εν τφ θεάτρω και γυναίκες παντόμομοι και μάστιχα εν τφ Βυζαντίω, όποιο, και' άντίθεισιν των μέχρι τότε γυγνομένων, αι γυναίκες ύπεδύνοντο πάντα τα πρόσωπα της παντομίμας συμπεριλαμβανομένων και των άνδρικων. Αλλά εν τη Ανατολική Αδικοκρατορία πλην της παντομίμας αι γυναίκες έλάμβανον μέρος και εις πάντα τα άλλα εν γένει θεατρικά είδη.

Αι μίμοι (καθώς και οι μίμοι) διεκρίνοντο κυρίως διά τας πλαστικάς αυτών στάσεις και τας χειρονομίας (mimicae gesticulariae) ουχ ήττον δέν ύστερον και εν τη απαγγελία. Διασημώταται δε της εποχής των ήσαν η Ανουσία, εκμισθωθείσα δι' εν έτος άντι διακοσίων μιλιώνων σεστεροσίων, ήτοι 50,000 δραχμών, ή Γαλέρια Κοπιόλα, ήτις άνελθούσα το πρώτον επί σκηνης τφ 671 άνεράνη και πάλιν κατά τους χρόνους του Αδγουστού εις ήλικίαν έκατον τεσάρων έτών και ή Lucceia ήτις επίσης έκατοντούτις άπήγγειλεν επί σκηνης.

(Έπειτα συνέχεια) ΝΙΚ. Ι. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

1 Xiphil., lib. LXVII, cap. 7.—Sueton., Ner. cap. 4.
2 Sueton., Domit. cap. 4.
3 Xiphil., lib. LXIII, cap. 3.
4 Juven., Satir. VI. v. 254.
5 Martial., De spect., Epigr. 6.
6 Ο Αδγουστος είχεν άπαγορεύσει εις τας εκ καλών οικογενειών γυναίκαις να έμφανίζονται εις την όρχήστραν, ένθα όπως και εν Έλλάδι επαίζοντο οι μίμοι. (Dio, lib. LIV. cap. 2).
7 August., de civit. Dei, lib. VI. cap. 7.
8 Martial., lib. I. Epigr. I.—Senéque, Epist. 97.
9 Πλουτάγγ. Αντών. IX.
10 Cicer., Philipp., II. cap. 24.
11 Πλουτάγγ. Σύλ. XXXVI.
12 Έν τη έλληνική 'Ανθολογία σώζεται το έξής επίγραμμα του Παλλάδα προς τον παντόμομον Μίμμιν ύποκειθένα καώς την Δάφνην και την Νιόβην: «Δάφνην και Νιόβην όρχήσαστο Μέμρις ο σμός, ως έλλινος Δάφνην, ως λίθινος Νιόβην».
13 Leont. scholast., Epigr. VI.
14 Cicer., Pro Rosc. comed., cap. 8.
15 Plin., hist. nat., lib. VII. cap. 40.
16 Plin., ός άνωτ.

Η ΕΝ ΕΠΤΑΝΗΣΩ: ΕΠΙ ΓΑΛ. ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ (1807-1814)

(Συνέχεια από το προηγούμενον τεύχος)

Παρά τας μελέτας ταύτας, αΐτινες τόσον τείνουσι εις την διαφρόσιν της διανοίας θα προσεθέταμεν και εκείνην της Ηθικής, της θεωρουμένης δικαίως τὸ μέρος τὸ κύριον πάσης ἐγιοῦς φιλοσοφίας. Ἐπίσης θα προσεθέταμεν τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον τόσον χρησίμως μᾶς διδάσκει νὰ εἰκονίσωμεν τὰς ἰδέας καὶ συγχρόνως μᾶς διασκεδάσει καὶ μᾶς παρακινήσει τὰς λεπτὰς διαθέσεις τῆς ψυχῆς διὰ τὸ ὥρατον, αἱ ὁποῖα ἀφοῦ ὑποτιπλώθησαν, πάντοτε ἀποβαίνουν ὠφέλιμοι.

Ἡ νομικὴ ἐπιστήμη, πρέπει νὰ εἴναι πάντοτε ἀχώριστος ἀπὸ τὴν Ἡθικὴν, διότι διὰ νὰ ἔχη τις ἐντελῆ γνώων τῶν ἠθῶν δέον ταῦτα νὰ κρίνωται ὄχι μόνον κατὰ τοὺς νόμους τῆς τιμότητος καὶ τῆς ἀξιοπρατείας, ὅπερ τῇ Ἡθικῇ ἀνήκει, ἀλλὰ προσέτι

κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Δικαιοσύνης, ὅπερ εἶναι ἔργον τῆς νομικῆς ἐπιστήμης. Δὲν πρέπει νὰ παραμεληθῇ αὕτη παρ' ἡμῶν, ὅπου ἡ ἐλευθέρα ἐξάσκηση τῶν δικαστηρίων παρουσιάζει ἐντυχιῶς τὴν καλλιτέραν ἐνκαύριαν, ὄχι μόνον νὰ εἴμεθα ἐπιφορεῖς εἰς τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς.

Ἀφοῦ οἱ νέοι μορφώνονται μὲ τοιαῦτα μελέτας, θὰ εἴναι ἐλπίς, σὺν τῷ χρόνῳ, ἡ κοινωνία μας νὰ ἀποκτήσῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἰς πάντα χρόνον ἐξετιμήθη δικαίως ὡς τὸ ἐπισημότερον καὶ ἐνδοξότερον, δι' οὗ δύναται νὰ ὑπερηφανεύηται ἕν Κράτος.

Διευθύνσεις καὶ διδασκαλία τῶν σχολείων. — Εἰς τὴν δημοσίαν σχολὴν τῆς Κερκύρας θὰ εἰδίκαμεν τὸ ὄνομα Ἀυτοκρατορικῶν Δύκειον, διὰ νὰ δώσωμεν περισσότεραν σημασίαν καὶ κίνημα μεγαλείου, ὅπερ πάντοτε θὰ εἶδιδε περισσότεραν ἀξίαν εἰς τὸν ἐγγραφόμενον μαθητὴν.

Ἐν αὐτῷ ἔξ καθηγηταὶ θὰ ἦσαν ἐπαρκεῖς διὰ τὰ λεχθέντα μαθήματα. Ἐν ἐκάστη τῶν ἄλλων νήσων, ἐν δευτερεῶν σχολείων ἀρκεῖ καὶ ἐν αὐτῷ νὰ διδάσκηται ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἡ γαλλικὴ καὶ τὰ στοιχεία τῶν Μαθηματικῶν.

Τὴν διεύθυνσιν καὶ τὴν ἐπιτροπείαν τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κράτους νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν κτῆμα τῆς Γερουσίας τῶν Ἑπτὰ Νήσων καὶ ἐπ' ἐθνήνῃ αὐτοῦ πᾶσα μέθοδος, καὶ πᾶσα διαταγὴ, πᾶσα διοργάνωσις.

Ἡ Γερουσία διὰ μέσον ἐπτὰ ἐπιτροπῶν, τοποθετημένων ἐν ἐκάστη τῶν Ἑπτὰ Νήσων θὰ δυνήθῃ ἐνκόπως νὰ ἐπαρτυρήσῃ καὶ νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῆς προόδου καὶ τῆς ὠφελείας τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Οἱ μαθηταὶ τῶν δευτερευόντων σχολείων, μετὰ ὀρισμένον χρόνον, λαβόντες τὸ πιστοποιητικὸν τῆς φοιτήσεως νὰ ἐγγράφωται εἰς τὸ Δύκειον.

Ἐπειδὴ εἶπομεν ὅτι ἡ φροντίς τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι μόνον νὰ περιορισθῇ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νέων τῶν δυναμένων νὰ φωτισθῶσι εἰς τὰ σχολεῖα, ἀλλὰ δέον προσέτι νὰ προσπαθήσῃ νὰ διαδώσῃ εἰς τὸν λαὸν τὰ ἀναγκαῖα φῶτα. Τοῦτον ἕνεκα νομίζομεν πρέπει τὴν ἑλληνικὴν μετάφρασιν τεσσάρων ἢ πέντε ἐκ τῶν διδασκτικῶν ἔργων ἐσχάτως ἐκδοθέντων ἐν Ἰταλίᾳ ἐπὶ τοῦ διασημοῦ πατρὸς Σάββε*, τινὰ τῶν ὁποίων μὲ μικρὰς ἠθικὰς διδασκὰς ἀφορδοῖσι τὴν γνώσιν τοῦ Θεοῦ, τὰ καθήκοντα τοῦ πολίτου καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀριθμητικῆς. Τὰ ἔργα ταῦτα, μεταφρασμένα εἰς τὴν καθομιλουμένην, νὰ διαδίδωται εἰς τὰς πόλεις μας καὶ νὰ στέλλονται εἰς τοὺς ἱερεῖς τῆς ἐξοχῆς, μὲ ὑπόσχασιν ἀνταμοιβῆς, συμφώνως τῆς χρήσεως, ἢν θὰ ἔκαμνον. Νὰ συν-

* Ο Φραγκίσκος Σάββε ἦτο Ἰταλὸς λόγιος (1743-1806) ἐνδοθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα τῶν Σομασκῶν, ὃν τὸ ἰδεῶδες εἶναι ἰδίως ἡ μόρφωσις καὶ ἡ ἐκπαίδευσις τῆς νεολαίας. Ἐδίδασκεν εἰς Πάριον, Μοδέναν καὶ Πάβιαν. Ἦτο δημοφιλὴς συγγραφεὺς τῶν χρόνων ἐκείνων, διὰ τὴν πληθὴν τῶν διδασκτικῶν ἔργων, γραμματικῆν λατινικὴν, ἰταλικὴν, λογικὴν, μεταφραστικὴν, ἠθικὴν καὶ ἄλλα χρήσιμα εἰς τὴν νεολαίαν. Τὸ 1816 ἐδημοσιεύθη ἐν Βενετίᾳ ἡ μετάφρασις ἑλληνικῆ τῶν Ἡθικῶν Διηγημάτων φιλοσοφηθεῖσα ἐπὶ Κ. Οἰκονόμου τοῦ ἐκ Καβάτας καὶ τὸ 1819 ἡ μετάφρασις τῆς πραγματείας περὶ τῶν χρεῶν τοῦ ἀνθρώπου φιλοσοφηθεῖσα ἐπὶ Γ. Γενναδίου. Μετάφρασε τὴν Ὀδύσειαν καὶ ἄλλα τοῦ Βυζαντίου, Ἡωύδου, Βιάου, Λόξ, Γεντοῦ κ.τ.λ.

ΣΕΝΗ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ ΤΟ ΓΑΤΑΚΙ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ "ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ,

δεύοντα, αὐτὰ τὰ βιβλία, μὲ μίαν εἰδοποίησιν εἰς τὸν λαόν, γνωστοποιήσαν τὸν σκοπόν, τὴν ὠφέλειαν καὶ τὴν ἐπίδρασιν, ὅσας θὰ δίδονται εἰς τὰς οἰκογενεῖας τῆς ἐξοχῆς. Ἐπὶ καθ' ἡμᾶς τοῖτοι εἶναι μέτρον κατάλληλον, ἅμα δὲ καὶ ἀποτελεσματικὸν διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς εὐφοροτάτη ῥίζα, παράγονσα ἀποτελέσματα πολυτιμώτατα ὡς εἰκείας καὶ τέφρους.

Περαιτέρω παρατηρήσεις. Τοιοτοτρόπος τὸ Κράτος μας θὰ ἔχη ἐν ἐκάστη νήσῳ σχολεῖον, εἰς ὃ οἱ νέοι δύναται νὰ ἐκμάθωσι τὰ στοιχεῖα μᾶς νέας καὶ μᾶς ἀρχαίας γλώσσης καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιστήμης ἐκείνης, περὶ τῆς ὁποίας ἐλέχθη ὅτι ὁ Πυθαγόρας ἠθέλε νὰ ἐκπαιδεύονται πάντες ἐκεῖνοι, οἵτινες ἠθέλων νὰ πλησιάσωσι τὴν ὁδὸν τοῦ σχολεῖου του.

Ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ ἰδρύνωται τόσα λύχεια, ὅσαι εἶναι αἱ Νῆσοι, εἶναι τι ἀπίθανον, διὰ νὰ μὴ εἰπωμεν ἄλλην λέξιν πλέον βαρεῖαν. Αἶνὰ νὰ κατορθωθῇ τοῦτο, χρειάζονται δαπάναι ἐπέροχοι, οἰκήματα μεγαλοπρεπῆ καὶ πολλοὶ καθηγηταί.

Προκειμένον περὶ ἐνὸς μόνου Ἀγκείου, κατάλληλον μέρος εἶναι ἡ Κέρκυρα, ἦτις, καὶ διότι εἶναι πλησίον τῆς Ἰταλίας καὶ διότι εἶναι ἡ πρωτεύουσα πασῶν, ἐπερέχει τῶν ἄλλων διὰ πολλοὺς λόγους.

Θὰ εἴπῃ τις, ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ἐποχρεώσωμεν μὲ περιορισμὸς καὶ μὲ προσδοκίας ὠφελείας τοὺς νέους νὰ μορφώνονται καὶ νὰ ἐποχρεώσωμεν συγχρόνως τοὺς πατέρας αὐτῶν εἰς τοῦτο, θὰ νομίζηται ἰδέα παράδοξος καὶ ἴσως ἀνοηφελής, ἢ δυσκατόρθωτος. Ἀλλὰ, ἐξ ἄλλου, ἀπαντῶμεν ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ μοναδικὸν μέτρον, ἐφαρμοστέον παρ' ἡμῶν, ἂν πρόπη νὰ φωτισώμεν τοὺς νέους, μὲ προσηκούσας σπουδάς.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν προσδοκιῶν δηλοῖ, ὅτι, ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ, θὰ κατέχουν τὸν θησαυρὸν πασῶν τῶν ὠφελειῶν τῶν ἐπιθυμητικῶν εἰς τὴν ἡλικίαν των, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει, οἱ περιφοροῦντες τὴν μόρφωσιν, θὰ ληρομονῶνται μεταξὺ τοῦ ὄχλου καὶ θὰ στεροῦνται τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἡ Πατρις δὲ παραχώρησιν εἰς τοὺς ἄλλους τῆς ἰδίας κοινωνικῆς τάξεως.

Καὶ πράγματι, πὺς θὰ δυνήθωμεν, ἄρα γε, νὰ παρακινήσωμεν τοὺς κακομαθημένους νέους νὰ ὑποκίψωσι εἰς τὰς σοβαρὰς περπαχίας τοῦ σχολεῖου, παρὰ θαμβώνοντες αὐτοὺς μὲ τὴν αἴγλην τῆς φιλοδοξίας καὶ τῶν ὠφελιμάτων τῆς φαντασίας αὐτῶν καὶ δελεάζοντες μὲ τὴν γοητείαν τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιδείξεως τὴν φιλοτιμίαν των;

Αἱ χρεῖαι μας δὲν ἀφθονοῦσι πλέον, δυστυχῶς, ἐξ εὐσε-

ΣΕΝΗ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ ΤΟ ΝΥΚΤΕΡΙ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ "ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ,

θῶν καὶ ἐπιφανῶν οἰκογενειῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἤμαζον τὰ παλαιὰ ἦθη καὶ αἱ χριστιανικὰ ἄρεταί, εἰς τὰς ὁποίας ἀνετρέφοντο πολῖται, δυνάμενοι νὰ ἐξυπηρετήσωσι καὶ νὰ τιμήσωσι τὴν πατρίδα.

Τὰ τέκνα μας, ὡς ἐκ τύχης, ἐγκαταλείμενα εἰς τὴν κοινωνίαν, καταγίνονται εἰς τὸ νὰ θεωρῶσι ματαίως εὐρὸν στάδιον. Ἐμπνέονται ἀπὸ μικρὰς ἐπιθυμίας καὶ ἀπὸ ἀκατόρθωτα σχέδια. Ἄνευ παραδόσεων δὲν δύναται νὰ ἔχωσι τὴν εὐτομίαν νὰ φαντασιῶνται ἐλπίδας. Νομίζοντες ὅτι δὲν εἶναι ἀπατημένοι, μὴ ἔχοντες πείραν οὐδεμίαν, διὰ νὰ τοὺς κάμῃ προσεκτικούς.

Ἡ καρδιά αὐτῶν μαραίνεται δι' ἑλλειψιν πόθων. Ἄνευ ἀσβολῶν, ἄνευ ἐργασίας, αἰσθάνονται κατὶ τι ἀτελές, τὸ ὁποῖον τοὺς προξενεὶ ἀηδίαν καὶ διχόνοιαν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἡ δυστυχῆς ζωὴ των φάνεται ὡς χρόνιά ἀκαρπτος, ἐπὶ τῆς ὁποίας οἱ νόμοι τῆς φύσεως ἀνεστράφησαν.

(Ἐπεὶται συνέχεια) ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

Τὸ ἄσμα τῆς Μαρμαρίτας.

1.

Μοῦ ἀέταζε ἡ γαρήνη,
βαρειά ἔχω τὴν καρδιά'
αὐτὲ εἰς τὸν αἰῶνα
δὲν τὴν εὐρίσκω αειά.

2.

Ἐὰν λείω, ὄλα εἶναι
τριψύρω μου νεκρά.
ὄλα στὴν Οἰκουμένη
μοῦ φαίνονται αικρά.

3.

Τὸ δύσπνο κεράρι
μοῦ ἔχει σαλευθῆ,
τὸ δύσπνο μυαλό μου
μοῦ ἔχει ραίστη.

4.

Μοῦ ἀέταζε ἡ γαρήνη,
βαρειά ἔχω τὴν καρδιά'
αὐτὲ εἰς τὸν αἰῶνα
δὲν τὴν εὐρίσκω αειά.

5.

Ἐὰν τὸ παραθύρι
γι' αὐτὸν κινάξω ἔξω,
γι' αὐτὸν τὸ σῶζει ἀφίνω
κατόσω του νὰ τρέξω.

6.

Τ' ἀνάστημα, τὸ δῆμα
τὸ ὑπερήφανό του,
ἡ τομηρὴ ματιά του
καὶ τὸ χαμόγελό του,

8.

Μοῦ ἀέταζε ἡ γαρήνη,
βαρειά ἔχω τὴν καρδιά'
αὐτὲ εἰς τὸν αἰῶνα
δὲν τὴν εὐρίσκω αειά.

9.

Ἐ' ἐκείνον μὲ λαχάρα
τὸ σπῆδός μου αειά.
Ἄχ! νὰ τὸν ἐκρατοῦσα
στὸν κόρφο μου σφικτά,

10.

καὶ νὰ τὸν ἐφιλοῦσα
ὄσον ἐρῶ σωθῶ,
καὶ στὰ φιλήματά του
ἀάδνω νὰ χαθῶ.

(Μετάφρασις ΑΡ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΥ)

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑ

(ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ)

Τότε σὰ γρόνια τῆς σκλαβιάς ἔδω στὸν τόπο μας ἦσανε μιά μαμή, ποὺ τὴν γροειάτε μαθεῖ κι' ἀπ' τὴ Θῆβα κι' ἀπὸ παντοῦ. Τὴν λέγανε κερά Ρῆρη. Ἦταν καλὴ γρηούλια τὸ σπῆτι τῆς ἦταν ἐξ' ἀπὸ τὴν πολιτεία, κοντὰ στὴ Σηλιῆ*.

Ἐνα βράδυ, τὰ μεσάνυχτα τοῦ Ψυχροθάβιατον!... — ἦταν μιά βροχέριμωιά!... — ἄκουσε τοὺς χτύπους στὴν πόρτα τῆς καὶ μιά αγανὴ φωνή, ποὺ τῆς φώναζε μὲ τόνομὰ τῆς ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα.

Μιά μαμή μαθεῖ δὲν ἔχει νὰ φοβηθῆ τίποτα. Ἔτσι οὐνεπιθυμῆστε ποὺ τῆς φώναζον ὅλες τῆς ὄρες. Σηκώθηκε τὸ λοιπὸν χωρὶς νὰ φοβηθῆ καὶ ἀρχισε νὰ ντυνεται. Ἐπειτα τράβηξε τὸ σπῆτι τῆς πόρτας καὶ εἶπεν τῆς ἐπρόβαλε ἕνας ἄντρας, τέος, μὰ ποὺ δὲν τὸν ἐγνώριζε, οὔτε τὸν εἶχε ματαίδει. Ἦταν γυναικίονος στὰ μαῖστα, μὲ κατὰμανα τὰ μάτια, μαλλιά ἕως τοὺς ὤμους, μουστάκι φιλό καὶ μεγάλα γένεια. Ἀστροὺς σὰν τὸ χιόνι καὶ κίτρινος σὰν φλόγι. Ἄν ἔλεγε τὰ μάτια του θὰ τὸν ἐπεινε γιὰ πεθαμένον. Σόβανε μιά τρομερὴ ἐπιτίποισι καὶ ἔμοιαζε σὰν βασιλιάς.

— Ἐχὼ δύο ἄλογα. Κάνε γρήγορα γιὰ τὴ γυναικί μου τὴν πῶσαν οἱ πόνοι... θὰ κἀνῃς τὴν τίχη σου ἄπονε... Ἄνε γρήγορα!

Ἡ γρηῆ ἦταν ἐτοιμῆ. Τόπτε μόνος πὼς τὰλογα μαθεῖ ἦταν περσανάμενα γιὰ τὸν ὄντας ἔδωσαν ἀπ' τὴν πολιτεία καθάλαγε. Μὰ κείνος τίποτε. Τῆς ξανάεσε νὰ καθαίλλησῃ δειλγοτάς τῆς τὰ δύο ἄλογα ποὺ περιμεταν στὴν πόρτα τῆς.

— Ἄν κἀνομι στὴ Λεβαδιά εἶπε. Κιθομ' ἔδω γρόσο. Θὰ κἀνῃς τὴν τίχη σου ἄπονε. Ἐλα ἀνέβαινε!

Τῆς ἐξόρωσε κοντὰ τῆς τὸ ἕνα ἄλογο, τὴν ἐσήκωσε σὰν ποῦκουλο καὶ τὴν ἔβαλε ἐπάνου στὸ ἄλογο. Ἐπῆλθεσε αὐτὸς στῆλο καὶ ἐκινῆσαν. Ὅσο τρέχαν μῆσα στὴν πολιτεία ἦταν εὐγενῆς καὶ τῆς ἀπαντοῦσε. Τὰ σκελιά οὐμάζαν στὸ διάβα τους καὶ ἐβρεγγαν τρουαγμένα κι' ὄντας χλιμυρῶσαν τὰ ἄλογά τους ἀπαντοῦσε ἢ κοινοκωβίγια.

Μόλις βγήκαν ἔξω ὁ ἕνος ἐτρέξε γρηγορότερα. Ἡ κακομοῖρα ἡ μαμή ποὺ νὰ βαστήξῃ τὸ ἄλογο τῆς; Ἡ νυχιὰ ἦταν ἀγρία. Σκοτάδι πῶσαν οὔτε ἕνα ἄσπρι λάνον στὸν οὐρανό. Καὶ ὅμως τὰλογά του τρέχαν μὲς στὸ σκοτάδι στὰ σῆνορα, σὰν νῆταν μῆσα μεσημέρι, καὶ πηδοῦσαν ορμηματιές, περνοῦσαν κορμὸς δειντοῦν, πηδοῦσαν βράχους, χωρὶς νὰ σαλέγῃ ἡ γρηῆ στὴ σῆλλα τῆς. Μῆσα στὸ σκοτάδι δὲν τὸν ἔβλεπε, μὰ ἄκουε τὴν ἀνάσα του, σὰν ορχαλιτό. Τὴν παρακάλεσε μὰ στιγμῆ δειλὰ δειλὰ νὰ σταματήσουν νὰ ξανασῶνῃ καὶ τὸν ὄρησε ποὺ βροσκοῖται καὶ ποὺ πᾶνε.

— Πηράετε! τῆς εἶπε ἐκεῖνος ξερὰ ξερὰ. Καὶ τὸν ἄκουσε πᾶσι νὰ ορχαλιῆ. Ἐκανε νὰ βαστήξῃ τὸ ἄλογο τῆς, μὰ κείνο τὸ ἀναθεματωμένο πηλάγε γρηγορότερα.

Σὲ καμιά ὥρα ἀντίκεισαν ἕνα φῶς μικρό. Τὰ ἄλογα ἐτρέξαν κατὰ πᾶνον του χλιμυρῶντας, ἕς καὶ πετοῦσαν. Σὲ λίγο σταμάτησαν μπρὸς σὲ μιά σκελιῆ σκεπασμένη ἀπὸ βῆτα κι' ἀγκυθία. Ἐνα φαντοῖ ἐλαμπέριζε κάποιον κει κοντὰ. Ὁ καθαίλληος ἐπῆλθε κείνο καὶ τὴν ἐδοῖθησε νὰ ξεπεζῆνῃ, ἔπειτα κίτλησε στὰ καποῖλια τὰ ἄλογα καὶ κείνα χλιμυρῶντας γάθησαν σὰν καπνός.

— Κερά μαμή, τῆς εἶπε τότε, ἂν ἄπονε ἡ γυναικί μου κἀνῃ ἀροσικό θὰ κἀνῃς καθὼς σοὺ εἶπα τὴν τίχη σου. Καὶ ἄλλοι σὲ σὲ ἂν κἀνῃ κορτοῖσι ἡ γρη-

τῆσι πεθαμένο. Ἐλα κοντὰ τώρα. Ἐπῆλθε μῆσα στὴ σκελιῆ ἀγκυθία καὶ ἡ ἄμοση ἡ μαμή τὸν ἀκολούθησε, χωρὶς νὰ θέλῃ, κατατρομαγμένη. Πηδὸ βῆτα ἡ σκελιῆ ἦταν πλατειὰ καὶ ἦταν φοιτωμένη ἀπὸ λιμπαδες σπῆμενες γᾶμον στὸ χῶμα.

Ἐξαφνὰ ὁ ἕνος στάθη ἀπὸ πᾶνον ἀπὸ μιά πλάκα σὰν τέφος καὶ τὴν ἐπτοῦσε μὲ τὸ ποδοῖ του. Ἀπὸ κείνο ἀπὸ τὴν πέτρα ἦταν μιά σκαλία ποὺ μόλις τὴν φώτιζε ἕνα λευχάριον. Ἀρχισε νὰ καταβαίνει, μὰ δὲν εἶπε τίποτα τῆς μαμῆς. Ἦρσε μόνος καὶ τὴν κόνταζε καὶ κείνη ἡ φτωχὴ καθάλαβε πὼς ἡ μαμή του ἦταν διαταγῆ. Τὸν ἀκολούθησε ἡ μαμή. Ἀκατοῖα σκαλοπάτια ἐμέτρησε τρένοντας, καὶ ἔπειτα μιά πόρτα ὁδώνοιζε. Ἐπῶσαν ἕνα χαράσι βασιλικό, ἄλο ἀπὸ μῆμαρο καὶ ἐβῆσαν σὲ μιά σῆλα πελώρια καὶ ἀλόγνητη. Στὴ μέση μονάχα ἕνα τραπέζι ἕνα κρεῖ καὶ ἕνας δίσκος μὲ κολῆνθα... Κοντὰ στὸ τραπέζι ἕνα σκαμνί. Ὁ ἕνος ἐκάθησε. Ἡ μαμή εἶχε γᾶμον τὴ λαλιά τῆς. Ὁ ἕνος πῆρε μιά φουχτι κολῆνθα καὶ τᾶφαγε σὰ λιμασμένο.

— Πηρὸ εἶπε στὴ γρηῆ. Βλέπεις ἐκεῖνη τὴν πόρτα; Θὰ περάσης μιά κάμαρα, ἔπειτα ἄλλην καὶ θὰ φθῆσῃς στὸν ὄντα τῆς γυναικίς μου. Θέλω νᾶνα σερνεῖ καὶ ζωντανό. Ἐγὼ θὰ φάω τὰ κολῆνθα ὡς ποὺ νὰ γρηῖσῃς.

Ἡ γρηῆ ἐπροχώρησε καὶ κείνος ἔβασε στὸ δίσκο μὲ τὰ κολῆνθα. Ἐπῶσε ἡ φτωχὴ μαμή τὴ μιά κάμαρα, τὴν ἄλλῃ καὶ τὴν ἄλλῃ. Ὅλες ἦταν κατᾶρστε καὶ βασιλικῆς. Ὅτιε Πασσᾶς, οὔτε Σουλτᾶνος δὲν εἶχε τέτοιους ὄνταδες. Ἐξαφνὰ ἄκουσε ἕνα ἀγκομαχητό νὰ βραῖγῃ ἀπὸ τὸν δειλῶ ὄντα. Ἐπῶσε μῆσα καὶ εἶδε ὄ ἕνα κορεβῆται ἀπάνου μιά ὄμοση γυναικί, μὰ κῆτην καὶ ἀδύνατη ποὺ ἡ μαμή ἀνατρέχουσε. Ἐκεῖνη τῆς εἶπε νὰ ζυρώσῃ καὶ νὰ κἀση κοντὰ τῆς.

— Ποῦς ὁ ἔφερε δὴ, κακόμορη; τὴν ὄρησε.

Ἡ μαμή τῆς τᾶπε μὲ τὸ νῆ καὶ μὲ τὸ σῆ, καὶ ἡ ἄλλη κούνησε τὸ κεφάλι τῆς.

— Καὶ τώρα ποὺ τὸν ἀφρῆσε αὐτὸν; ὄρησε. Ἐξαφνὰ κῆτην ἡ κορεβῆται καὶ ἔπειτα: Τὶ λόγου! Θεε μου! Βόβηβα Χριστιανῆ μου!

Μιά ὥρα τὴν βαστοῦσαν οἱ πόνοι καὶ τέλος γένησε. Ἡ μαμή τὸ πῆρε στὰ χεῖρα τῆς καὶ λαχάρισε. Ἦταν ἀγῶσι. Τόββαλε στὸ κρεβῆται γιὰ νὰ τὸ σερνεῖσῃ καὶ κείνο ἀνοῖξε κῆτι ματαίος, νά! ποὺ πετοῦσαν φωτιές καὶ τῆς κἀφρῆσε λᾶνον στὴν γρηῆ μαμή, ἔπειτα ἀνοῖξε τὸ στόμα του, ἕνα σῆμα σὰν πηγάδι, μ' ἄντις νὰ κῆτην ἔβαλε ἕνα χάχα ποὺ ὁ ἔπαινε τρομάρα. Ἡ γρηῆ ἡ ἀραχλὴ σταυροκοπήθηκε καὶ τὸ παρήσῃ.

— Πηρὸε το! τῆς εἶπε ἡ λεχοῖσα. Ἔτσι παιδί τοῦ Ὁξαποδοῦ, εἶμι παιδί τοῦ Βρυκόλακα.

Τὸ μυαλό τῆς μαμῆς ἀρχισε νὰ σαλέγῃ. Βοηθῆ καὶ ἀκούνητῃ εἶπενε κι' ἄκουε. — Ἄν ἀγαθῆς τὴ ζωὴ σου καὶ τὴν νυχιῆ σου, τῆς εἶπε πᾶσι ἡ λεχοῖσα, φύγε γρηῖγορα!

Ἡ γρηῆ εἶχε μαμαροῦσε. Ὁ ἀνθρώπος ποὺ τὴν φώναζε — τῆς τᾶπε ὄλα ἡ λεχοῖσα — ἦταν βρυκόλακας! Ἐνα Σαββατόβραδο τὴν ἀπῆκε αὐτὴν γιὰ γυναικί του. Τὸ παιδί ἦταν παιδί τους. Κι' αὐτὴ ἐποφῆρε κοντὰ του ἂν καὶ μὲ τῆς λέγει τίποτε. Φορέματα γιὰ βασιλῆσες, φαντα γιὰ πασσᾶδες, μὰ μαζὶ μὲ κῆρες καὶ κῆκαλια πεθαμένων! Τρία χροῖνα ζῆ αὐτὴν τὴν κοιλιομένη ζωὴ καὶ ποῖε τὸν δὲν ἐμῆλθε.

— Τρώει κοντὰ μου χωρὶς νὰ βραῖγῃ λέξι, κοιμᾶται κοντὰ μου καὶ μόλις τὸ προῖ λαλῆσουν τὰ κοκκόρια σκῆνῶνεται λαμυραμένο. Τρέξει τότε στὴ σῆλα ποὺ εἶδες καὶ ξανακοιμᾶται στὸ σκαμνί. Τὴν ἡμέρα τὸ σκαμνί γίνεταί κῆσα πεθαίνου. Κάθε Παρασκευῆ μεσάνυχτα τὸν χᾶνον καὶ ξανάγνηται Σάββατο μεσάνυχτα. Τὴν παραμονὴ κι' ἀνῆμερα τὰ Χριστοῦγενεῖα καὶ τὴ Φῆτα καὶ ὄλη τὴν Μεγαλοβδομάδα χᾶνετα. Ἐτσι νὰ πᾶσον τὸν ἔμμητιό μου καὶ νὰ φῆγω, μὰ τοῦ κακόν. Ἐνα σκελιῆ ἀναθεματωμένο, μεγάλο, αὐτὸς ὁ καταραμένο ὁ βρυκόλακας, κλέβει μῆς στὰ πόδια μου ἄμα κῆνον νὰ φῆγω... Νά, ἶδες αὐτὸ τὸ σημάδι στὸ λαμό μου. Αὐτὸς μοῦ τῶν καμωμένο καὶ κῆτη χροῖνο ἀπὸ βραδὺς τῶν νυχτῶν μοῦ βρᾶβαινε αἶμα. Φύγε δουστεμῆνῃ, ἂν θές τὴ ζωὴ σου καὶ τὴν νυχιῆ σου!

Ἐνα βραδὸ πᾶνημα ἀκούσθηκε τότε καὶ ἡ λεχοῖσα σῆλασε, κῆνοντας πὼς κοιμᾶται. Σὲ λίγο μπῆκε ὁ βρυκόλακας. Ἐρῶριζε μιά ματιά στὴ γυναικί του

* Προφανῶς εἶναι τὸ Τροφῶνιον Ἄστρον.

καί στον άντρο του και εύχρηστικώς χαμογέλασε. Έπειτα πήρε το μωρό στην άγκυρά του, με το νήχι του το σουβλερό του έκανε με ζωντανότητα κάτω απ' το λαιμό και άρχισε να του βουζώνει αίμα. Τότε το παιδί του Σατανά έκανε το ίδιο στον πατέρα του και έμειναν έτσι άγκυλασμένοι ορφάνιας ο ένας τ' άλλου, ως που γουτάρσαν. Έπειτα ο βοσκός-κας έγραψε της μαμής και έδωσε έξι. Βγήκε κ' η κατακόσμιος ή μαμή και στανοροκοιούταν. Έπέρασαν πάλι τους όντιδες, έφθασαν στο χωράκι, ανέβηκαν τα δεκαπέντε οκταόκτα και βρέθηκαν στη σπηλιά. Όντας βγήκαν έξι στον άντρο ο Βοσκός-κας της είτε της μαμής.

— Διπλό ακόμα κ' έχεις αίμα σ', μα μα και βόηθησες τη γυναίκα μου στη γέννα της... ως έχης χάρι. Φύγε τώρα! Αν το παιδί μου ζήσει, καλά, άδελφέ... άλλοι δέ σένα και σε όλο το σ' σου!

Και πάει. Κατ'ός! Η κατοικία ή γρηά μουστοειλημένη, έτσι όμοιά της μέσα στο σκοτάδι και στα λαγκάκια, έκανε το στανό της και πήρε το δρόμο για το σπίτι της. Έφθασε την αγγή έλευση και τραβάει. Κάτι γαϊούνη την ανέφεραν, φώναξαν τον πατά κ' έκαν' άγριο κ' έτσι ήλθε πάλι στα στανά της.

Στο χρόνο άπάνου, έκαι ποδ άνοιγε το στανό της, το βράζει γεμάτο φλου-

ριά. Μπορ άμάν. Τρβει τα μάτια της... μάλαμα σαρί! Φλουρά ένα κ' ένα. Ένα άπ' αυτά μονάχα ήταν μεγαλύτερο κ' είχε οκαλιόμένο ένα μωρό. Η φτωχή μαμή τα κατάλαβε άμείως και κατατόμαζε. Έκανε γρήγορα το στανό της και τα κλειδωσε, χωρίς να τα πειράξει ποτέ, μ' όλη της την κατοικία. Τρία χρόνια γινότανε αυτή ή δουλειά, μόνο ποδ κάθε χρόνο το φλουρί ποίχε το παιδί οκαλιόμένο γινότανε μεγαλύτερο. Μα ή γρηά δεν άργησε κ' όντας τάβλεσε την έπανε τρομοδία. Ήλθε κ' ή άλλη χρονιά.

Άνοήκει το στανό και τί να ιδή; Ένα φλουρί μονάχα μέσα μ' ένα παιδί τεσσάρων χρονών πεθάνο. Όλα τα άλλα φλουριά είχαν γίνει κόκαλα και κόρες. Η γρηά κατάλαβε τότε πως το παιδί του Βοσκός-κας πέθανε. Έστρεψε στον πατά, έαγορετήχε, μετάλαβε, κ' ως ήταν κατάκαλα, και την νύκτα, στα τέσσαρα χρόνια άπάνου από την νύχτα ποδ την φώναζε ο βοσκός-κας να τον ξεγεννήσει την γυναίκα, τον είδε σιδνερό της και της έλεγε:

— Όχι σοτίζα σ'όκαμα. Όσο ζώας το παιδί μου ήσουν ή περ' πλοίαστα του τόκου. Τώρα το παιδί πέθανε, θα πεθάνης το κορίτσι και σ' κ' οι δικοί σου.

Έξέστησε κατατρομεμένη. Φωνάζει της γαϊούνης, τους λέει τόνισό της, στανοροκοιείται και πέφτει ξερή. Σ' ένα χρόνο μέσα είχαν ξεκληρωθή όλοι οι δικοί της.

Ο ΚΟΜΗΤΗΣ
(G. COURTELIN)

Ενθυμούντα βεβαίως άκόμη πολλοί ότι κατά το έτος 1888... τον ούρανόν της Γαλλίας έστόλισαν εις νέος κομήτης. Αι έφημερίδες άνήγγειλαν με πολλή θόρυβον την εμφάνισιν του φαινομένου και ή πόλις της Βάν παρά τον Μείσην, όπου εστάμεινε τότε το 51 σύνταγμα των έφίππων άκροβολιστών, ήγαλλίασεν, ως να έπρόκειτο περί κομην έπνυνηματος διά το συμβάν. το όποιον ήχογε το φένη άντιπεραστισμόν εις το τακτικόν κάθε βραύδι παγγιδί της τ'όπλοιας.

Αυστυχώς το έτος έκεινο ο χριμίων, όστις είχε παρελθει χωρίς παγετόν, έτελείωσε με κατακλιμούς. Σύννεφα βαρέα, άλλοτε χρωμάτος πελιδνού και άλλοτε χρωμάτος μαύρου και χειμαρροί καταπίπτοντες άνωθεν άκαταπαύτως και βόρβορος γλυκώδης σκεπάζον το λιθόστρωτον των δδών κατέπνυον μέσα εις την ατήν πένθιμον ασπίλαν και τον φθινόωτο Μάρτιον και τον άρχόμενον Άπρίλιον. Θλίηρις λοιπόν έπεράτη και άπόγνοσις, οι δέ κάτοικοι δυσανασχετούντες και άπολέσαντες πάσαν έλπίδα να ιδούν την ούρανόν του κομήτου πλανομένη άνωθεν των κωδωνοστασίων της πόλεως των, έμεμψίζον και κατεβόον κατηγορούντες επί άδικία τον Ύψιστον, τόν Παντοκράτορα Δημιουργόν και Κύριον των άπάντων.

Κατ' έκειήν λοιπόν την εποχήν ένα πρού κατά τās όκτώ ο πρώτος έπιλογίας Λαμπιεριό μετέβη ως συνήθος εις την κατοικίαν του συνταγματάρχου, διά να κάμη την άναφοράν του.

Σινωέ. Λαγχιζομέτ. Λιανδιέ και Βερζερίτ. χάριν της τακτικής αυτών φοιτήσεως εις την αίθουσαν της όπλασιος.

Ο συνταγματάρχης κατένευσε διά κινήματος της κεφαλής και έχωσε την χείρα εις το στόμα καταγινόμενος να εξαγάγη τά εις τās σιαγόνας έναπομένοντα άκόμη εκ του προγεύματος ψιχία του άρτου.

Αίτησις, ένθ' ο ύπαξιωματικός έκλειε το βιβλίον των ήμερησίων διατοικών, έπιμελώς τοποθετών εις την σελίδα τεμάχιον άποπροσθητικού χατόν καταφαγομένου εκ της μελάνης, ο συνταγματάρχης εφώνησεν:

— Α, να!... για πές μου, έπιλογία...
— Διατάξτε, κύριε συνταγματάρχα.
— Αι έγγώριοι έφημερίδες εδω κάτι γράφουν περί ένός κομήτου.
Ο Λαμπιεριέ έκπληκτος άπήτησε:
— Μάλιστα, κύριε συνταγματάρχα.
Ο κ. Δέ Μερράι εξακολούθησε.
— Λοιπόν, ιδού... Έσκέφθην ότι εις αυτήν την περίστασιν θα ήτο ίσως καθήκόν μου να κάμω εις τους άνδρας του συντάγματος... ο! αλλά χωρίς καμμίαν αξίωσιν, έννοείται... — και ήπεμείδισεν υπό τους μύστακας, ένθ' με έν μετριόφρον κίνημα της χειρός απέδιδεν εις το πρόγμα την άρομόζουσαν περιορισμένη σημασίαν — ένα μικρόν μάθημα κοσμογραφίας, περί της φύσεως των κομητών και περί της πορείας αυτών διά του διαστήματος, περί της περιοδικής αυτών εμφάνισης, και τά λοιπά, και τά λοιπά. Καλόν είναι οι στρατιώται να μη ζούν ώσαν κτήνη και να μη διατελούν έν άγνοία των στοιχειωδεστών πραγμάτων.

Ο συνταγματάρχης είχε μόλις τελείωσε το προώνον του πρόγευμα, όπως έμαρτύρη το τοποθετημένον εις μίαν άκραν της εστίας άδειανόν φλυτζάνιον, επί του όποιου είχαν αφήσει θαντελιότα μαύρα καθίζήματα ή προ μικρού ρομφηδία σοκολάτα. Έξηπλωμένος εις την πολυθρόναν του και στήριζον τον άνένα επί του έρεισματος, έδραμνε τότε πόδας του εις τās φλόγας της εστίας, κρατών σηκωμένας ύψηλά τās κνήμας και άνυσθόν τα πέλιμα των εμπόδων του άντικρ' της πλακόσ του επί της εστίας όφρολογίου. Έφόρει εις την κεφαλήν τόν πηληγιόν, περιεβέλλετο δέ λευκόν παζύ άμπεζονον, εις την κομμοδοχήν του όποιου διακρίνεται το κομμήτιον των άξιωματικών της Λεγεώνας της Τιμής, ως συντελεσμένον κρόσσιον. Ένθ' δέ διά της μάς χειρός εκθαύρασε τους όδόντας με την οδοντογλυφίδα, διά της ετίας μηχανικώς συνέτριβε δράγματα καπνού περιεχομένου έντός εύρηγορου ιαπωνικού άργείου.

Ο Λαμπιεριό όστις έτελείωσε την άνάγνωσιν της άναφοράς, εξέθετε τās έπιβληθείσας ποινάς:

— Δέν νομίζεις;...
— Εσκέφθην ότι εις αυτήν την περίστασιν θα ήτο ίσως καθήκόν μου να κάμω εις τους άνδρας του συντάγματος... ο! αλλά χωρίς καμμίαν αξίωσιν, έννοείται... — και ήπεμείδισεν υπό τους μύστακας, ένθ' με έν μετριόφρον κίνημα της χειρός απέδιδεν εις το πρόγμα την άρομόζουσαν περιορισμένη σημασίαν — ένα μικρόν μάθημα κοσμογραφίας, περί της φύσεως των κομητών και περί της πορείας αυτών διά του διαστήματος, περί της περιοδικής αυτών εμφάνισης, και τά λοιπά, και τά λοιπά. Καλόν είναι οι στρατιώται να μη ζούν ώσαν κτήνη και να μη διατελούν έν άγνοία των στοιχειωδεστών πραγμάτων.

Αγοστής, ήπεις 2ος τάξεως.— Δύο ήμερών περιορισμός, έπιβληθείς εις αυτόν υπό του έπιλογίου Τυρίας, διότι προσήλθεν εις την παρτάσιν χωρίς τιράντες.

Μπρού, σαλπικτής μαθητευόμενος.— Τεσσάρων ήμερών περιορισμός, έπιβληθείς εις αυτόν παρά του ύπασιπιστού Φλίε, διότι έσήμανε τόν έσθινόν κατά τρόπον άνάροστον.

Ποπερόλ, ήπεις 2ος τάξεως.— Τεσσάρων ήμερών περιορισμός, έπιβληθείς εις αυτόν παρά του έπιλογίου Πιέ, διότι φρουρών ως σκοπός παρά την εισόδον του στρατόνος, έπαρουσίασεν όπλα εις τόν διερχόμενον έπίσκοπον, άπομιμούμενος έν ταύτ' την χρονίην του κόρακος.

Διά του άνομήματος των παρεπαισμάτων άποκαλυπτόντων την ύγαν καθήρεαν των θαιμβών ύλοπινακών ο συνταγματάρχης Δέ Μερράι παρετήρη άπίπτοσαν την βροχήν. Χωρίς ποσός να ταραχθή, άφήμας δέ να καταπέση εκ της παλάμης του παρεπαισμένη βροχή συντριμπίων φύλλον καπνού έντός του ιαπωνικού άργείου, ειπε:

— Πρόσθεσε: μάθημα «εκ του προχείρου» ειπεν ο κ. Δέ Μερράι, όστις έν τώ μεταξύ ήναψε αγαρέτον και εξέφερε δι' άμφοτέρον των ροθώνων διπλόν νέφρος καπνού κινουού... «σχετικόν με τόν κομήτην»... Το έγραψε;...
— Μάλιστα, κύριε συνταγματάρχα.
— Γράφε... «Έν περιπτώσει κακοκαιρίας»...
... « κακοκαιρίας»...
... « τó μάθημα θά γενίη»...
... « θά γενίη»...
... « εις τó γυμναστήριον»...
... « ήριον»...
— Άρχει.

Ο Λαμπιεριέ εξαρέτισεν. Έκούμβωσεν επί του άμπεζόνου του, φέροντος τριπλήν σειράν κομβίων, την βαφεϊαν κωνήν χλαϊνάν του και εξέηλθεν. Η βροχή έξω κατέπιπε ραγδαία, με αφηνδιάς πνοάς θυέλλης, αίντες εισόδουσι υπό τόν επινώτιον του ύπαξιωματικού άνύψουν και έξόγκωνον αυτόν έκαστέρωθεν της κεφαλής του με θροώνουσι πτερόγυν.

— Ημερησία διαταγή!
Διά ταυτοχρόνου αυτομάτου κινήματος οι όδοντες έκαμαν τό σημεϊον του στρατιωτικού χωρετισμού, άνυφρόντες την χείρα μέχρι του στρατιωτικού πηληγιού και καταβιβάζοντες αυτήν όλοι ταυτοχρόνως.

— Ο συνταγματάρχης...
— Ήσαν συνηγμένοι

— Αιτήσεις περί άδειας...
Ο λόγιος Ζεννί, τού 3ου ούλαμου, ζητεί άδειαν τεσσάρων ήμερών, όπως μεταβή εις Ρουβάν.
Ο βοήθος της όραστοθήκης Ζουσσώμ ζητεί άδειαν όκτώ ήμερών όπως μεταβή εις Βούργ εν Μπρές. (Υπενθυμίζει ότι από της κατατάξεώς του δεν έλαβεν άκόμη άδειαν άπουσίας).
Ο ιαπέτις Μπουτίτ, ζητεί άδειαν 48 ώρών, όπως μεταβή εις Παρισίους.
Ο διάδασκός της έφομαγίας Μαριμέλ παρακαλεί τόν συνταγματάρχην να χορηγήσθ άδειαν διανυκτερεύσεως εις τους ήπεις Γκρού, Πουαν συνηγμένοι

ΣΕΝΗ ΚΑΛΗΤΕΧΝΙΑ ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΕΝ ΜΑΡΟΚΩΙ ΛΕCΟΝΤΕ DE NOUY

έκει ως παρατεταγμένοι οι στρατιώται και των τεσσάρων ήλων υπό την βροχήν, ήτις περιέλουσε την όαχιν των, βροχήν έπίμονον και λεπτήν, χαράττουσαν άδιοράτους σφιδόν γραμμάς εις τόν κενόν, διαφανομένης διά του άμαρνού βάθους των άνοικτών παραθύρων. Εις τó μέσον δέ των κυκλοειδώς παρατεταγμένων και συνεσφγγμένων εις τās μακράς των βλουζας άνδρών, ο έπιλογίας Λαμπιεριό άνεγίνωσσε μεγαλοφώνως την ήμερησίαν διαταγήν. Άλλ' ο έπιλογίας ήτο χαροατήρος εύερεθίστου και την έγκολον αυτού άνυπομονησίαν εξέηπτεν έτι μάλλον και μετεβάλλον εις άπόγνωσιν ή έπιμονή έκεινη της κακοκαιρίας.

— Όλα αι άδειαι αι ζητηθείσαι διά της άναφοράς χορηγούνται.
— Άδρον εις τās ένεία, εις τους θαλάμους, θεωρία.
— Την μίαν, έπιθεώρησε υπό του άξιωματικού της ύπηρεσίας.
«Η ποινή του ήπεις Ποπερόλ αφέναται από τεσσάρων ήμερών περιορισμού εις φυλάκισιν δεκαπέντε ήμερών, έξ όν επτά έν άπομονώσει...
Πρός στιγμήν διέκοψε την άνάγνωσιν. Άνήφρασε τó βλέμμα και παρετήρησεν ύψηλά, ως να ήθελε να έρωτήσθ τόν ούρανόν, εάν θά

άτεφάριζε να θέση επί τέλους τέραμα εις την τόσην όργην αυτού.

— Τας ένδεκα, εξακολούθησεν, έμπροσθεν των σταίων ο συνταγματάρχης διά κάμη σχετικώς με τόν κομήτην, έν μικρόν μάθημα εκ του προχείρου κοσμογραφίας...
Άκούσαντες την λέξιν «κοσμογραφία» οι ήπεις έκπληκτοι άντήλασαν άνήσυχά βλέμματα. Μερικοί άπεπειράθησαν να κάμουν κίνημα ήμιτελές στρατιωτικού χωρετισμού.
Η βροχή ήδη έπιπτε ραγδαϊότερα. Έπί των σελίδων του βιβλίου των ήμερησίων διαταγών εκάστη ρανίς καταπίπτοσα μετεβάλλετο ως εύρειαν άστεροειδή ίόχρονον κηλίδια.
Ο έπιλογίας δεν ήδυνήθη να συγκρατηθή επί πλέον. Με βίαιον κίνημα έκλεισε τó βιβλίον, τó έθρεσεν υπό την μαγαλίην και βατταρίζον διά να τελείωση τó γρηγορότερον εξαεφώνησε τó έξης άγγελμα, το όποιον ποσός δεν συνετέλεσε να μειώσθ την έκπληξιν των άεροατόν του:
— Έν περιπτώσει κακοκαιρίας, ο κομήτης θά γενίη εις τó γυμναστήριον. (Έκ του Γαλλικού). (Μετάφρασις Χ.).

ΟΙ ΣΠΙΓΜΑΤΙΣΜΕΝΟΙ

Είνα γρωστή ή σπηθία, ήτις άπαντά παρά τή λαού και νεοίος μεταξή των κωνικών να σίζων το δέμα των, ή να κτυπούν όπως λέγεται κωνός. Το ήθμον τοίτο είναι κωνοειδών διαδομένον εις τους βορείους λαούς. Οι πατρίαι σίζων επί των χειρών των ή τού σήθους του θαλάσσια τέρατα, όαία, καρδιάς, όνόματα ή χρονολογίας. Παρ' ήμων σπηθίζεται ή γρηγόρια, ή άγκυρα, ο στανός, ο Έροσίζοκος και ο Μακεδόνας.

Εν Ιαπωνία παρά τή όχλην είναι πολύ διαδομένον τοίτο. Οι άρχοφόροι, οι πεζοφόροι, οι πάλιασταί, όν το έπαγγέλιμα άπαιτεί κατανάωσιν μεγάλης μιλής δινάμεως και οι όποιοι έπειδή εργαζονται έντός των πόλεων δεν δύναται δέ να άφίονον γυμνόν τó σώμα, νομίζον ότι αναγκαίον την γρηγόρια διά της σίσεως. Σίζον δέ τόσον πυκνά τó δέμα των όστε μαρσάθη νομίζε τις ότι είναι ένδεδυμένοι. Οι όντιο τελείως στυγματισμένοι καθ' όλον τó σώμα, βραχιόνες, κνήμας, στήθος κ.λ.λ. καίονται Νίκι νογι-πάμ. Νίκι νογιπάμ δέ σημαίνει υποκάμισον κωνίτων. Πόδας όμως χείρας και κεφαλήν δεν σίζον. Οι άρεμάνιοι την φάνε σίζον θηρία, δράκοντας, λέοντας κ.λ.λ. Έννοείται ότι τόσοσ αι σκηραί, όσον και τά θηρία λαμβάνονται από τά κνυλοσοφούντα λαϊκά εικονογραφημένα βιβλία.

Ο σίζων άνθρωπος έξ επαγγέλματος γρωσίζων την τέχνην αυτήν καλείται Χοριμανόχι, δύναται δέ έντός μίας ήμέρας να σίξη ένα όλόκληρον άνθρωπον με διακοσίας χιλιάδας στήματα ποδ άπαιτούνται κατά μίσον όσον.

Ατά την σίξιν χρησιμοποιείται ή απκή μελίαν, ως μέλαν, ήτις γίνεται κωνή δι' αναμίξεως μετ' έρωσού, ένθ' παρ' ήμιν μεταχειρίζονται πυρρίδα κωνήν. Ο σίζων σφειδάξει προηγουμένος επί του δέματος του πελάτου του, κατόπιν δέ με έν όργανον φέρον δύο παραλλήλους σειράς βελόνων πλησίον άλλήλων, άρχίζει να ταμπα τó δέμα κατά τμήματα, πιέζον αυτό μέσον του άντιχειρός και τού δεξιόν της άριστερας, άφού προηγουμένος ακουμήθη τās βελόνες επί χροστίσθους με ανιήν μελίαν διατελειμένη και χρώμα έρωσού, τó όποιον κρατεί μεταξύ τού μίσου δακτύλου και τού παραμέσου. Νόσσει με την δεξιάν χείρα, άλλα τόσοσ γρηγόρα όστε νομίζει τις ότι είναι ραπτομηχανή. Κάμει δέκα ταμπαίματα εις τó δευτεροτέτον του έπειδή τó όργανον της σίσεως φέροι δέκα βελόνες, έντός δευτεροτέτον γινόται έκαστον γυμνόν. Έπειτα διά πλόςσεως καθαρίζει τó σώμα του στυγματισθέντος, ο όποίος μόνον τώρα αρχίζει να αισθάνεται κάποιον πόνον, καταλαμβάνεται δ' έπίστε και από πνευτόν διακοζύνται όπως τινός.

Οι ήπεις τó ήθμον τοίτο τó θεωρούν ως ένδειξη εργατορήσεως και άνδραίας άπιοσ όί όαχάσιο θάραξες, κατά τόν Ήρόδοτον, τó έθώσαν ως χαροατηστικόν εύγενείας. Αι γυναίκες όμως ούδέποτε σίζονται, εκτός εξαεφώνων των, ως συναντά τις μεταξύ του έλαφού κόμοου.

Σημειώσον δέ ότι ή Ιαπωνική Κυβέρνησις, ποδ έτών έχει άνστηρότητα άπαρουσία του ήθμον τοίτο, έπιβάλλουσα βαρβαρίας ποινάς εις τους σίζομένους. Άθραϊός όμως εξακολούθησαν οι άνθρωποι τόν λαόν να σίζονται.

ΚΑΛΟ ΚΟΝΑΚΙ

— Αι, φτωχομάνα, τί χαλός στο τζάκι τόσα ξόλα! Ζεστό και τó καλόβι σου και δίχως τή φωτιά.
Έστέγνωσα τού κόνου πεύ δέ νοούθω άνατοχλιά. Κράβε τά ξόλα σου διγρον φωτιά τά γερατία, και τρέμεις σ' γερόντισσα.

Μά ή καλή γρηούλα μου κάμει τόν κωνό και να, τή γόδοη οκαλίζει, πεύ μίαν άγκυλά κλαδιά στο τζάκι και γουμίζε καπνό και λάμυρ μομούας ή φτωχοκαλβούδια.

— Ζεστόσιν παίηκράι μου και τοιρονοροχίζε!

— Μα φτωχομάνα! Δέν πεινώ! Ταύγά σου, φτωχομάνα, τó σώμα ρεσιάντο σου για σένα να φυλάς...
Έγώ ξεροτραγάνιασά στο δρόμο κωνομάνα ταύγά, τó ρεσιάντο σου για μένα μη χαλός!
Μά τί τραπεζομάνδηλα μου σιγώνεις χροισιανή μου;
Άς λείπον! Στανροπόδι γώ τó τρώω τó φρομί. Τραπέζε για τó γόνάτο, μαχαίρι τó σπαθί μου και με τή μοσού άμάσσηση πετρήμα στη γραμμή.
— Αι, φάε παίηκράι μου και πιά και τó κρσι μου!

— Μα τά σερτόνια τί τά θές;... Για μένας παλάι θέ νάν ο άζερώνας σου, ποδ σ' άζερο λαχί όπεινε κανείς τó μέτρο του και σιρόνει τó κρεβάτι.
Έκεί κωνά σάν βασιληάς, κομοσού ως τó ταγέ. Μα κείνη πάλι τó γουδι, γουδι τó γουδοχέρι! Σεντόνια σφόνει κάσασρα, ποδ μοσχομαρτινοσόν σπητία πλόι, άλνοσία και δάφνη και νυτρί και σιό σεντούι σαβάρτα τόν ξένον κωροσού.
— Παιδί μου πέσε, και εδω κωνά και ήμιοι.

Γνωκοζούζει και βαρετ άργά γίνεκά ή δύνα...
Έπινώ, πετρήμα στο λεπτό να τρέξω στη γραμμή.
— Εμπρός! Σ' άφνω, έχε για!... Μ' άλθηνα φτωχομάνα σάν πεύ βασιό τó σάκο μου άνοιώθω στο κομή. Γιατί καλή γρηούτισσα, σά μάννα μου, σ' έξήν τόσο πολύ μ' έχάδινες; Για πές μου σ' όσοι...
Κ' έκεινη μουσελαστή, μουσελαμένη κωνίει.
— Έχω κ' έγώ τάγοι μου, παιδί μου, σιό στρατό.

(Μετάφρ. Κλ. Τριανταφύλλου-Ραμπαγά). PAUL DEROULED

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠ' ΟΛΑ

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Μά τι κάνει τέλος πάντων αυτό το Ψέδιον; Προκηρύσσει εκ του κληροδοτήματος του Αθέριου, δραματικών διαγωνισμών προς συγγραφήν πρωτότου βράμιος με ελληνικήν υπόθεσιν, αρχαίαν ή νέαν με έπαθλον 2 χιλ. δραχ. 'Αλλ' ο διαγωνισμός αυτός, όφ' ούς όρος προκηρύσσεται είναι άσπετος. Έργα παρασταθέντα ή έκδοθέντα δέν είναι δεκτά. Πολύ καλά. Τι σάς λέγει όμως ο όρος: Είναι δεκτά τά από 1 Μαρτίου μέχρι 31 Αύγουστου ε. έ. αναθεωρηθέντα επί σκηνής. Πρακτικός υπό μίαν έποψιν, την του έτι οί' Έλληνοδίκαι ή ίσθον παιζόμενα τά υπό κρίσιν έργα. Φαντασθήτε όμως Έλληνοδίκαι περιμένοντας να ίσθον την έκτέλεσιν διά τά κρίνουν και συγγραφείς Σκουλούδας, Καραπάνους κ. λ. διά τά δύναται: να αναθεωρήσουν τά έργα των.

Τόν σκοπόν του διαγωνισμού τούτου εξηγεί ο τελευταίος όρος, καθ' έν έν δέν ήθελε κριθεί κανένας ός έστιν βραβείου εκ των υπό κρίσιν έργων, εγγλαδή έξ έκείνων που ή ά παιζήθην, ο διαγωνισμός ή ά αναζητήθ ή διά τό έπόν έτος.

Τίς ούτε άν δέν επείδωκε την προκήρυξιν τούτου κανένας όρος του διαθέντος, όπως και την λειτουργίαν κατά τύπου της άνωπάρχου κατ' ούσαν Δραματικής Σχολής του Ψέδιου. Είναι ή άνωία μέθοδος.

Η ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΝΟΥΝΑ

Είναι μόλις πέντε έτών και μίαν από τάς Κυριακάς του Ιανουαρίου αναδέχθη από την κολυμβήθραν ένα από τά ένδεκα παιδιά του φίλου βελιολόβου κ. Σπ. Αμπατζοπούλου. Έπρεπε να έδλέπατε τό καρδί της όταν παρέδωκε την Πρώ-Μαριαν εις την μητέρα της και έκείνη κατά τά εϊθημίαι της εφίλησε τό χέρι. Ίδετε σοβαρότητα εις την εικόνα της. Τώρα θέλατε να μάθετε και ποία είναι. Είναι ή ιδιοκτήτρια της «Εικονογραφημένης», ή Δεσποινίς Νενέλα Δ. Βρατσάνου.

ΝΕΝΕΛΑ Δ. ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ

ΤΟ ΑΝΑΚΤΟΡΟΝ ΤΟΥ ΣΤΕΝΑΓΜΟΥ

Η παρατυχημένη εικόν περιετώ τό άνάκτορον Τσαραγάν, όπου από της καθαρσίας του Αμντούλ Χαμίτ έγκαταστάθη ή Τουρκική Βουλή και ή Γερουσία και τό όποτον καταστράφη έξ ολοκλήρου από ταραστιαν πυρκαϊάν, έκραγίσαν εκ του καλοριφέρ, με ζήμια 10 εκατομ. Το άνάκτορον Τσαραγάν φηλοδομήθη επί της βασιλείας του Αμντούλ Αζίζ, καθ' ήν έποχην ή Τουρκία ειχε πλημμυρίσει από χρυσόν εκ θανάτων. Εκτίσθη κυριαρχικώς επί της θαλάσσης, με μυθική πλοήτων, με κίνας εκ πορφύρεται, με βαθυμάς εκ σπανίου μαρμαρου, με θύρας μαργαροκομήτους και καταφύτους από έλαφαντόδοντον, έστοχίος δε περί τά 60-80 εκατομμύρια φράγκων.

Τό άνάκτορον αυτό, άνήκον εις την περιοχήν του Γιλδίχ, χωρίζόμενον όμως από εύρυτάτης λεωφόρου και επικοινωνούν διά μεγαλοπρεπστάτης γαφυράς, εχρησίμευσαν ός κατοικία ή μέλλον ός εϊρκή του άτυχούσ σουλτάνου Μουράτ, όστις διήνησεν μέσα εις αυτό εϊκοσιεκά έτη περιστοιχίζόμενος υπό της ουζύτου, των τέκνων και των έγγονών του.

Σήγναι αίματιρά και σκήναι φρίκης ειχον διαδραματιώθη εκει μέσα. Την έπαύριον της αναρρήσεως του Αμντούλ Χαμίτ, ένας πατριώτης Τούρκος Αλλή Σουαδή όνόματι, πρώην διευθυντής του Λυκαίου του Γαλατά Σαρρά έσχεδιάσει άπαγωγήν του έγκαθηέριου σουλτάνου Μουράτ. Διά των έφημεριδών πρώτον και εις γλώσσαν συνήμητικην έδημοσίευσεν προκήρυξιν διά τους μεμνημένους και κατά την όρισθεσαν όραν πλήθος, άλλοι πενή και άλλοι διά λέμβων διηρυθύνθησαν προς τό τρομερόν 'Ανάκτορον, όλοι όμως όπλισμένοι και μετμηφισμένοι εις ανθρώπους του λαού. Ο θυμώδης μεμνημένος και αυτός, ή ά ήνοιγε την πόλιν του 'Ανακτόρου άθρόσους. Αλλ' αϊωνίως διά μιάς διαταγής άνακαταστάθησαν όλοι οι φρουροί, όστις δε οι ανιωματίαι φήσάσαντες ένωκλώθησαν και εσφαγγήσαν υπό της φρουράς των άνακτόρων και του Μπασιλικός υπό των τρομερόν Χασάν Πασάν.

Αυτό έγενεν άφορμή να φρουρηται αυστηρότατα ή φυλακή του άτυχούσ θασμύτου. Άλλοίμονον εις τον λευκοόχον, ο όποτος επληγάσθη τό κρηπίδιωμα της αποδύρας του 'Ανακτόρου. Δυστυχία εις τον πεζόν, όστις ή έσταμάτα παρά τον τοίχον του περιβόλου του ή πρό τινος των πυλώνων της αυτοκρατορικής φυλακής. Ήτο χαμένος διά παντός. Αφού επ' εσχάτων ούδέ από τά μικρά άτιμώλοια που διασχίζον τον Βέσπορον δέν έπιτρέπεται να κυττάξ

κανείς τό 'Ανάκτορον αυτό του Στεναγμού και της Φρίκης. Χαριέδης επιδαινόντες αυτόν επέδλεπον τους επιδαινόντας, έν πολεμικόν δε σκάφος εστάθημε πάντοτε πρό του 'Ανακτόρου, άπειλοδν με θάνατον πάντα όστις ήθελεν άποπειραθεί να πλησιάσει. Επί τέλους τη 1905 ο Μουράτ απέθανε και ούτω έπαυσεν ή αυστηρά φρουράς του Τσαραγάν, μέχρις ότου εφεθρονισθη ή 'Αμντούλ Χαμίτ, όστις επείθεμε διακαώς μέσα εις αυτό να αποθάνη. Αλλ' άλλως έδοξε τοις Νεοτούρκις, ούτω δε έγκαταστάθη έν αυτό ή Γερουσία και ή Βουλή. Δέν έλειψεν έννοσται και ή υπόνοια ότι τό πύρ έτέθη υπό φανατικών Παλαιστούρκων κρύφα, ένα ούτω πιστευθή ότι τό πύρ έσήμειναι θεϊαν όργήν κατά του καθεστώτους.

ΤΑ ΘΕΑΜΑΤΑ

Από τους όλίγοις χειμώνας που αι Αθήναι ειχον τόσα θεάματα. Η Βιεννέζικη Όπερέττα εις τό Δημοικόν, ο Φερρωδύ και ή Ρομπιν της Κομεντί, ή Μαντιλέν Ντολέ του Ζυνάξ και ή Μπλάνς Τουαίν του Έβρ. Η πρώτη χάρις εις τον κ. Απ. Κονταράτον, οί δε άλλοι χάρις εις τους κ. κ. Βοδρον και Σαουνάτσον. Αλλ' εκτός αυτόν σωρεία κινηματογράφων επείδραμεν, έν τελειότατος ο του κ. Αρνιότη εις την έθον Σταδίου και Ιπποδρόμιον άκόμη εις τό Πανόραμα της έθου Όφθαλματρίου, όπου κάθε απόγευμα συνεκντρονθον οικογένεια και παιδιά διά να περάσουν ευχάριστα την όραν των. Ας προστεθή και ή έλληνική όπερέττα του Πανελληνίου με τό ζεύγος Νίκα και τον κ. Χρυσομάλλη, με τους όποιους επέρασε όραιάς όρας τό κοινόν.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑ

Διέμεινεν επί τινας ήμέρας έν Αθήναις εκ Μιλάνου προσεθών ο Έλληγν τενόρος κ. Α. Φωτίου. Η άφριξ του κ. Φωτίου έν Αθήναις συνδέεται με τον καταρισμόν Έλληνικού Μελοδραματικού θέασου διά μεταχών. Είς την έθον ταύτην έχον προχωρήσει όλοι οί έν Έσπερία μεγάλοι καλλιτέχναι μας και πρώτος εξ αυτών ο Σαμάρας, όστις έδήλωσεν ότι εις τον καταρισμόν θέασον ή ά δόση όλα τά έργα του και την «Ρέου» του.

Σημειώτεον ότι έν Εθροπή σπουδάζον και παιζον υπέρ τους θεακάπντε καλλιτέχναι δοκιμώτατοι, πλην των Βακαρέλη, Χατζήγλουκ, Μωρατίη κ.λ. άρκεται δε κυρία. Αλλά και έργα υπάρχουν ελληνικά άρκετά. Όστε όλίγη καλή θέλησις χρειάζεσται διά να συγκεντρωθόν όλα αυτά τά στοιχεία. Όσον άφορβ τό χρέμα υπάρχουν πανταχόθεν ένθαρρήσεις. Αλλως τε όπως τίθενται οι βάσεις του έργου τούτου, πρωτοβουλία του Συνέσμου των Συντακτών και υπό την προστασίαν Έπιτροπής εκ των τά πρώτα έν τη πόλει μας φερόντων, ούδεις φόβος ναυαγίου υπάρχει.

ΑΝΤΙ ΑΠΑΝΤΗΣΣΩΣ

Είς τον λοταρτζην τον έκλιθοντα κάποιαν εφημερίδα Αθηναϊκήν, έχοντα δε καταδικαστικήν άπόφασιν εις την ράχιν του δι' άνήθικον πράξιν, ή «Εικονογραφημένη» άδυνατεί να άπαντήσθ δι' όσα έγγραφη ή ή ά γράφη περί αυτής. Έάν σάς πείσθ ένα μπριγιάντι μεγάλης αξίας μέσα εις την ύπόνομον ή ά κοηθης μέσα εις τάς άκαθαροίαις να τό εύρετε; Βέβαια όχι.

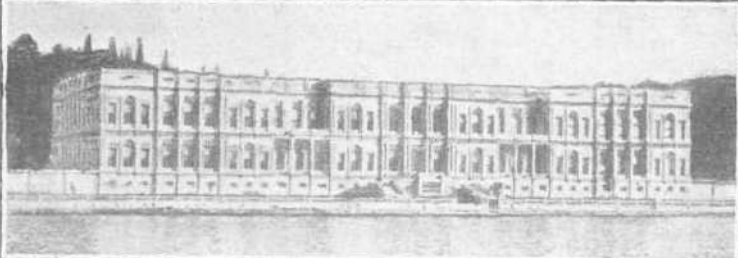
Η ΑΕΡΟΠΛΟΙΑ

Ήρχισαν να φέρωνται εις τό έμπορίον τά αερόπλοια. Έν Αμερικη ύβρύθη έταιρία προς τον σκοπόν να έμμεταλλωθή τό σύστημα του Ράιτ, με κεφάλαια 8 εκατομ. δολλαριών. Το πρώτον εργοστάσιον όπερ εγγήγμεν περί αυτής. Έάν σάς πείσθ ένα μπριγιάντι μεγάλης αξίας μέσα εις την ύπόνομον ή ά κοηθης μέσα εις τάς άκαθαροίαις να τό εύρετε; Βέβαια όχι.

Η ΑΕΡΟΠΛΟΙΑ

Ήρχισαν να φέρωνται εις τό έμπορίον τά αερόπλοια. Έν Αμερικη ύβρύθη έταιρία προς τον σκοπόν να έμμεταλλωθή τό σύστημα του Ράιτ, με κεφάλαια 8 εκατομ. δολλαριών. Το πρώτον εργοστάσιον όπερ εγγήγμεν περί αυτής. Έάν σάς πείσθ ένα μπριγιάντι μεγάλης αξίας μέσα εις την ύπόνομον ή ά κοηθης μέσα εις τάς άκαθαροίαις να τό εύρετε; Βέβαια όχι.

Αυτό έγενεν άφορμή να φρουρηται αυστηρότατα ή φυλακή του άτυχούσ θασμύτου. Άλλοίμονον εις τον λευκοόχον, ο όποτος επληγάσθη τό κρηπίδιωμα της αποδύρας του 'Ανακτόρου. Δυστυχία εις τον πεζόν, όστις ή έσταμάτα παρά τον τοίχον του περιβόλου του ή πρό τινος των πυλώνων της αυτοκρατορικής φυλακής. Ήτο χαμένος διά παντός. Αφού επ' εσχάτων ούδέ από τά μικρά άτιμώλοια που διασχίζον τον Βέσπορον δέν έπιτρέπεται να κυττάξ

ΤΟ ΑΝΑΚΤΟΡΟΝ ΤΟΥ ΣΤΕΝΑΓΜΟΥ

Η ΚΥΡΙΑ ΒΑΣΙΛΕΓΧΟΦΕΝ

Η ΕΥΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Πρέπει να εξαίραται κάθε έκδηλώσις εϊγενειας της ψυχής. Ζητεί είναι πολύ σπάνια αι τοιαύται έκδηλώσεις σήμερα.

Ας άφηγηθόμεν τά πράγματα. Είς τον Συνέσμον των Συντακτών ειχε προκηρυχθεί ένα απόγευμα ήμερις προς τιμήν της Βιεννέζικης καλλιτέχιδος Τέρρεν. Φυσικά άφού ή ίθια προσεφέρθη να φάλγη, έπρεπε να γίνη ένα πρόγραμμα διά συμμετοχής και άλλων καλλιτεχνών. Προσεφέρθησαν ή Κυρία Νίκα, ο αυστραλλός βολιστής Λουδλόου, ο κ. Α. Χρυσομάλλη, κάποιος άλλος τενόρος και δύο κλειδοκονβαλισται διά να συνοδεύσουν. Αλλ' έξαφνα ο μόν εις όλίγας όρας πριν άρχισθ ή ήμερις ειδοποίη τον Πρόεδρον του Συνέσμου κ. Δημ. Βρατσάνου, ότι άδυνα

Α. ΚΡΥΣΟΜΑΛΛΗΣ

ται να λάθη μέρος, ο τενόρος άπουσάξαι των Αθηνών, και ο τρίτος δέν προσέρχεται διάλου, ούδέ καν ειδοποίη.

Παρακαλείται τότε ο καθήγγητης και έφορος του Ψέδιου κ. Βασσεγγόφεν να συνοδεύσθ τον βολιστήν κ. Λουδλόου, ο κ. Μάγερ άρχιμουσικός της Βιεννέζικης όπερέττας να συνοδεύσθ πλην της κ. Τέρρεν και την κυρίαν Νίκα, ο κ. Θεόφρ. Σακαλλαριδης, εφθέσθ εις τό ζυθοπολείον Κλιναρίδου, να συνοδεύσθ τον κ. Χρυσομάλλη.

Τουτοτρόπος χάρις εις τους άρχικώς προσφεθέντας και τους κατόπιν παρακληθέντας ή ήμερις έδόθη και χωρίς τον κ. Δελμυσούνο και χωρίς τον κ. Σαυθόπουλον και χωρίς τον τενόρον.

Αυτομέθεα διότι δέν ήθνηθήμεν έγκαίριος να έχωμεν εϊκόνας και του κ. Μάγερ και του κ. Σακαλλαριδη. Αρκούμεθα όμως εις την δημοσίευσιν των εϊκόνων του κ. Βασσεγγόφεν και της Κυρίας Βασσεγγόφεν-Κρέμπερ, της περιφήμου και συμπάθοθς άρπιστριάς, όστινες όχι μόνον τώρα, αλλά πάντοτε προς την Αθηναϊκήν Κοινωνίαν έδειξαν δείματα άγάπης, του κ. Λουδλόου, ού θαυμάσθη τό τάλαντον, καθώς και του κ. Χρυσομάλλη.

Η ΠΛΩΤΗ

Με κάτι προγράμματα χωρίς ρυθμόν, διότι οί Σλαβοί δέν έχον ρυθμόν, με τους χαρακτηρισάς έκείνους τους νόθους, τους εκ συγκραμοθ της Βουλγανιής και της Λακινικής γραφής προκήφσαντας, άκαλαίσθητα έν τη συνόλφ άνηγγέλιθη μία πλωτή Ρωσική ενθεσις, ήγουν ο καταπάλονος ένός Ρωσικού άτιμωλοίου φερόντος προϊόντα της Ρωσικής βιομηχανίας.

Τώρα τί είδους προϊόντα ήσαν αυτά; Μη νομίσητε ότι ήσαν και σπουδαία πράγματα. Βούτρον Ρωσικού, κεντήματα, τοθή, μεταλλευτικά κ.λ. Καί αυτά εσταπισθησαν υπό του έν Παρισει Ατζέντης της Ατιμωλοικής Έταιρίας ός πλωτή ρωσική επίθεσις.

ΦΩΝΗΑ ΤΗΝ ΕΓΛΥΤΩΣ

Ο άστρολόγος του Λουδοβίκου Θ' προείπε τον θάνατον αλλικής τινος, ής ο βασιλεύς ήρθετο παραφύρας. Η αλλική απέθανε πράγματι και τότε ο βασιλεύς ειπεν εις την ακολουθίαν του.

— Θά καλέσθ έδον τον άστρολόγον μου, όταν δε σάς κάμω ναύμα ήά τον συλλάθετε, ήά τον ράφετε έντός σάκκου και ήά τον ρίφετε εις τον Σηκουάνα.

Τέλος προσήλθεν ο άστρολόγος.

— Αφού προλέγεις τό μέλλον ειπέ μου πόσον καιρόν ήά ζήσης άκόμη.

— Μεγαλειότατε, άνήγησας, οί άστέρας μουβαν πώς ήά αποθάνω τρεις ήμέρας πρό του θανάτου της Γμετέρας Μεγαλειότητος.

Ο Βασιλεύς, έννοσται, όχι μόνον δέν εκιαιε τό άναμνηόμενον ναύμα, αλλά και από της στιγμής έκείνης ήσθάνθη μέγα ένδιαφέρον περί της ζωής του άστρολόγου.

Η ΟΣΦΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Γενικώς πιστεύεται ότι και τά δύο φύλα, και οί άνδρες και οι γυναίκες έχον την αυτην φυσικήν και διανοητικήν δύναμιν και άκόμη την αυτην άντιλήπιον αισθήσεων. Και όμως υπάρχουν διαφοραί, ίθια περί τάς αισθήσεις. Ούτω ή αισθήσις της άφης είναι πολύ περισσώτερον άνεπτυγμένη εις την γυναίκα και διά τούτο επιτυγχάνει αυτη εις τά χειροτεχνήματα. Ας προς την άκοήν και την όραν τά δύο φύλα φαίνονται ίσα, κατά την γένεισιν όμως υπερέχον οί άνδρες, δι' ο εις την μαγειρικήν διακρίπουν περισσώτερον οί άνδρες και άκόμη, βλέπομεν σπανιότατα γυναίκας να διακρίνουν τά καλά κρασιά. Αλλά και ός προς την εσθητικήν υπερέχον οί άνδρες και δι' κατά τό διπλάσιον, ός απειδείθη δι' ειδικών πειραμάτων

γενομένων πρό καιρού έν Αμερικη. Εφαλαμένη λοιπόν ή ιδέα ότι επειδή οι γυναίκες άρέσκονται εις τά άρώματα, έχον και την εσθητικόν περισσώτερον άνεπτυγμένην. Τουακτιόν δέχονται ότι δέν αισθάνονται πολύ την όσμην των άρωματίων και συνάπθ δέν ένοχλώδονται υπ' αυτών, όπως οί άνδρες.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Η Ιστορία της Φραγκοκρατίας. — Εξεδόθη πάντοτε με την αυτην φιλοκαλίαν και με όραιάς εϊκόνας τό ένον φυλλάδιον της Ιστορίας της Φραγκοκρατίας έν Έλλάδι του Μύλλερ, κατά μεταφρασιν και με προσθήκας άπειρους του καθήγγητου κ. Σπ. Λάμπρου. Πολύτιμον βιβλίον. Τιμή έκάστον φυλλάδιου δρ. 1. — Αθήναι, Τοπογραφείον «Κατίας».

Ναυτικά διηγήματα. — Όραιός τόμος περιέχων όμοιοτάτα ναυτικά διηγήματα του καθήγγητου της ναυτικής Ιστορίας κ. Κωνστ. Ράδου εκυκλοφόρησε εις γλώσσαν όραιαν, αλλά κυρίως με άκριβειαν τεχνικήν και ιστορικην γραμμένα.

Παιδαγωγικόν δελτίον. Το ήπό του Έλληνικού Διδακλικού Συλλόγου έκδοθέν έν «Παιδαγωγικόν Δελτίον» εδημοσιώθη πρό μικρόν τό πρώτον τεύχος του ένον τόμου, περιέχον, πλην της εϊκόνας του κ. Μαρίνου Κορναλιάνου, τά έξής: Paul Barth, Η δύναμις της παιδείσεως (εκ του γερμανικού). Ν. Έξαγωγικότων, Παιδαγωγικά ζητήματα. Ν. Τζοδη, Φυσική άγωγή και γυμναστικά συστήματα. Δημ. Λάμπα, Διδακτικά της φυτολογίας. Δημ. Μωραίον, Περί ταξείος λογισμ. Βιβλιοκρισία ήπό Ν. Κιταριόλου του περί Έμπορίου των Έλλήνων βιβλίον του κ. Σ. Κατακούζηου. Βιβλιογραφικόν Δελτίον ήπό Κ. Ν. Λαμπρί.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΥ

Είναι άπειρα τά φαινόμενα τά όποια βεβαιούν οι πνευματισται. Το κατώτερον όμως ένεχί τά στοιχεία διπλής ύλοποιήσεως. Όταν ή βασιλίσσα της Σουηδίας διέτρεχε τάς τελευταίας στιγμάς της ζωής της και κατέκυτο επί της επιθανάτιου κλίνης της, εσφρασε την λόπιον της διότι δέν ήτο πλησίον της ή κόμησσα Steenborck, ή συνοδός της, ήν ήνόθει παρά πολύ επί θεακτικιστίαν ελόκληρον.

Αλλά κατά σύμπτωσην και αυτη ήτο βαρέως άσθενής έν Στουχόλμη και οί ιατροί ειχον τελείως άπαλπισθη. Η βασιλίσσα έν τη μεταξύ άπέθανε και ο νεκρός της άπέσθη εις τι παρακλήσιον, προουρθεμένος ήπό άναλόγου δύναμειος. Έξαφνα τό απόγευμα άνοήσται ή θύρα ή εξωτερική και έμπαίλλεται ή κόμησσα Steenborck με μαύρα και με ήχνη βαθυτάτης λύπης. Οί φρουροί παρυσάξοντο όπλα και ο άρχιφύλαξ άξιωματικώς μετά δύο τελεσάρχηδν την συνοδεύσων μέχρι της νεκρας και άποσιρόνται διά να αφήσουν την επισκέπτιδα να κλαύσθ παρά τό φερόντρον της προσφιλοής της νεκρας.

Παρηλθε μία όρα ελόκληρη, και οί άξιωματικοί βλέποντες ότι δέν εσθήγχετο ή κόμησσα, ήνοισαν την θύραν του παρεκκλησίου. Τότε όμως θεάμα άνατριχιαστικόν τους κατέπληξε. Η νεκρά

Ο Κ. ΒΑΣΙΛΕΓΧΟΦΕΝ

είχεν άνασκηθεί έντός του φερότρου και εσθικε τροσφερότατα την κόμησσα σον εις τάς άγκάλας της. Οί άξιωματικοί όπισθοχωροθ, συνέρχονται και καλούν και άλλους συναδέλφους των, οί όποιοι φρικιώντες βλέπουν τό σύμπλεγμα. Έπειτα τό σύμπλεγμα ήρχισ να γίνεται άμυδρότερον, σαν νεφέλωμα, τέλος εσφραμίσθη και μετ' όλίγον μόνον ή νεκρά άνεπαύετο επί του φερότρου της. Η κόμησσα ειχεν εξαφανοθη! μάτην ήρδονήσαν όλον τό άνάκτορον. Έπειδή όμως άνησυχήσαν διά την τύχην της κομησσης Steenborck έστειλαν άγγελιαφόρον εις Στουχόλμη, όστις επανελθών άνήγγειλεν ότι ή κόμησσα όχι μόνον δέν έλειψεν εκ της κλίνης της, αλλά άπεθίσεσ καθ' ήν στιγμήν εσθείθη εις τάς άγκάλας της νεκρας βασιλίσσης.

Τότε κατά διαταγήν του βασιλεύος συνεταχθη

πρωτόκολλον, όπερ υπέγραψαν οι αλλάρχοι, οι αξιωματικοί και οι ανώτεροι τιτλούχοι και τό όποϊον κατετέθη εις τά αρχεία του Βασιλείου.
Οί πνευματισταί δέν εκπλήσονται με τό φαινόμενον αυτό, όπερ εξηγηθοίσι ός φαινόμενον ύλοποιήσεως του άστρικού σώματος της κομήσεως, την όποϊαν ή μεγάλη άγάπη ώθησε πλησίον της νεκράς. Ός προς την άνεγερ-

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΑΙ.—Ο ΒΑΘΥΦΩΝΟΣ Κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

σιν της νεκράς βασιλείσεως δέχονται ότι τό περίπνευμα αυτής μή έγκυατα-λειψαν τελείως εισέτι τό όλικόν σώμα, ύλοποιήθη στιγμιαίως. Τό φαινόμενον τουτο είναι ή λεγομένη διπλή ύλοποίησις.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΣΑΣ

Σας σεβόμεν μίαν συνταγήν καλλυντικού του προσώπου, Κυρίαί μου, προς παρασκευήν της Creme de Beauté.

Huile d'amandes douces 15 μ.

Eau de fleurs d'oranger 60

μετ' ίσης ποσότητος eau de roses, εις αυτά δέ προσθέτομεν borax 1 μ. benjoin 2

Τό μίγμα διαλύεται έν ύδατι κατά την χρήσιν, ήτοι κατά την επάλειψιν του προσώπου έκάστην έσπέραν πρό του ύπνου.

Ίδου και μία σκόνη διά τά δόντια :

Chlorate de Potasse	} a a gr. 15
Borate de Soude	
Craie préparée	
Quinquina rouge	} a a gr. 25
Essence de citron	

άπαξ της ήμέρας. Grammes 2.

ΔΙΑ ΤΗΣ ΧΙΟΝΙΣΤΡΕΣ

Μόλις σάς παρουσιασθούν τά πρώτα συμπτώματα, φαγούρα δηλαδή, κοκκινίλα κ.λ. πρέπει να κάμετε έντριδιάς του δέρματος με οινόπνευμα άπλοον ή καμφοροδχον ή με κολώνια ή με άφέψημα είτε και έξος μετ' άρωματικών φυτών.

Καλήτερα άκόμη όσοι υποφέρετε από χιονίστρες μόλις αρχίξει ο χειμών να αλείφετε τακτικά τά προσβαλλόμενα συνήθως μέρη με καμφοροδχον κολλόδιον έν αναλογία 10"/10 και να κάμετε έντριδιάς με τεμάχιον καμφοράς.

ΗΜΕΡΑΙ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Από τότε που οι γαλλικοί έφημερίδες ήχορήθησαν με την κυρία Ντέ Τέμπ και την έχρισαν μεγάλην προφήτιδα ήρχισε να έκδιχη τακτικά κατ' έτος 'Ημερολόγιον υπό τον τίτλον «'Αλμανά ντέ μαντάμ ντέ Τέμπ» εις τό όποϊον γράφει πολλές προρρήσεις περί του έρχομένου έτους, εξηγγει διάφορα φαινόμενα και τέλους δίδει και συμβουλάς διά να είναι κανείς εδτυχής.

Σας παραθέτομεν λοιπόν άμέσως πίνακα των ήμερών έκάστου μηνός, αϊτινες κατά τάς προβλέψεις της κυρίας Ντέ Τέμπ, είναι ήμέραι εδτυχίας

και συνεπώς ό,τι έπιχειρήσετε θα έπιτυγχάνη. Τόν Ιανουάριον θα είναι ή 4, 19, 27 και ή 30. Του Φεβρουαρίου ή 7, 8, 18. Του Μαρτίου ή 9, 12, 14, 16. Του Απριλίου ή 5 και ή 27. Του Ματου ή 1, 2, 4, 6, 9, 14. Του Ιουνίου ή 3, 17, 12, 23. Του Ιουλίου ή 2, 6, 10, 23, 30. Του Αγουστου ή 5, 7, 10, 14, 19. Του Σεπτεμβρίου ή 6, 15, 18 και ή 30. Του Οκτωβριου ή 13, 16, 20, 31. Του Νοεμβριου ή 3, 13, 23, 30 και του Δεκεμβριου ή 10, 20 και 29.

Ακούσατε τώρα και τάς άποφράδας ήμέρας έκάστου μηνός, καθ' ός, πάντοτε κατά την κυρία Ντέ Τέμπ, δέν πρέπει να έπιχειρήσετε τίποτε.

Του Ιανουαριου ή 13 και 23. Του Φεβρουαριου ή 2, 10, 17, 21. Του Μαρτίου ή 13, 19, 23, 28. Του Απριλίου ή 10, 20, 29 και 30. Του Ματου ή 10, 17, 20. Του Ιουνίου ή 4 και 20. Του Ιουλίου ή 5, 7, 10, 14, 19. Του Σεπτεμβριου ή 3, 9, 27. Του Νοεμβριου ή 6 και 25. Του Δεκεμβριου ή 15, 27 και ή 31.

Και γενικώτερον : Η Κυριακή κατά τό 1910 είναι ήμέρα καλή, καθώς και ή Τρίτη και ή Πέμπτη τό δε Σάββατον είναι διά τούς σοβαρούς και μεγάλων σχεδίων ανθρώπους, ένθ' τούναντιον ή Δευτέρα, ή Τετάρτη και ή Παρασκευή είναι ήμέραι κοιναί. Έννοείται ότι, έπειδή ή κυρία προφήτις, όσα Γαλλίς, ακολουθεί τό νέον ήμερολόγιον, των Καθολικων, αι ός άνω ήμερομηνίαί δέον εις αυτό να άνάγονται.

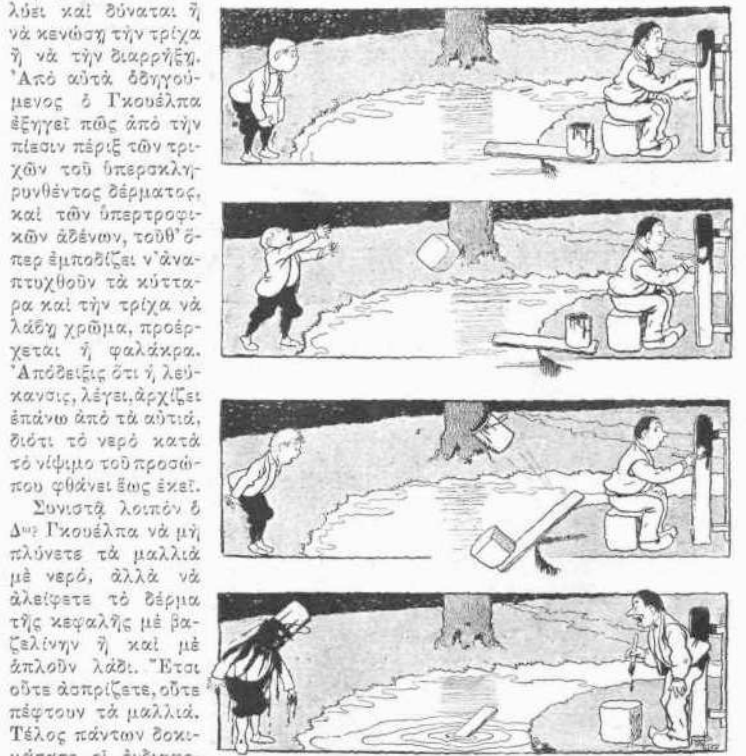
ΤΟ ΠΙΑΤΟ ΣΑΣ

Να ένα ωραίο πιάτο. Αρακά με ζαμπόν. Πέρνετε άρακά αναλόγως του αριθμού των προσώπων που θα φάγουν, και τον καθαρίζετε πρώτον. Έπειτα τον βάζετε εις μίαν κατσαρόλα με νερό άρκετόν, άφού όμως βράση τό νερό, δια να βράση και να γίνη πράσινος. Τόν περνάτε κατόπιν από τό τρυπητό και έπειτα τον σωτάρετε εις μίαν κατσαρόλα με βούτυρο καυτό. Τότε έχετε φιλοκομμένο ζαμπόν και τό σωτάρετε μαζί αλλά όχι πολλήν ώρα. Κατόπιν τριγανίζετε τρίγωνα φωμάκια και τά παρατάσσετε σαν γαρνιτούρα γύρω γύρω εις την πιατέλλα του άρακά.

ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ ;

Μας αναγγέλλεται ή σωτηρία των άηγητισμένων από τό Παρίσι. Πρόκειται περί των φαλακρων. Ο ιατρός Γκουέλπα άνεκόνισεν εις την Ιατρικήν Ακαδημίαν των Παρισίων μέθοδον προληπτικήν κατά της φαλάκρας και άκόμη κατά της λευκάνσεως των τριχων.

Ο Δόκτωρ Γκουέλπα μελετών τό ζήτημα παρετήρησεν ότι κάθε θριξ φυομένη περνά από αδένας, οι όποιοι την ποτίζουν με έλαιον. Τό έλαιον αυτό την διατηρεί μελανήν, ελύγιστον, όρσοράν. Αλλά ένίοτε ή από τό ψύχος, ή από άσθένειαν νευρικήν, ή από άδυναμίαν, ή λιπαρά αυτή ουσία στερεοποιείται και σχηματίζει τό λεγόμενον «κόμμα». Αϊ, τότε πάσι πεια. Η τριχοειδής κοιλότης της τριχός φράσσεται, οι αδένες δέ πιέζουν την κοιλότητα και όσον πλύνομεν τό κεφάλι με νερό ή με άρώματα περιέχοντα οινόπνευμα ή με σαπούνι, τό κόμμα σκληρύνεται περισσότερο, και νεκροται ή θριξ και πίπτει. Με τάς δι' ύδατος ψυχρού πλύσεις ψύχεται και τό δέρμα και ό ύπ' αυτό μήδ, όστις αποτελεί μέρος του βολβου, δηλαδή της ριζής, της τριχός και τροφοδοτεί τά άγγεια της τριχός. Αμα ψυχθή ό μήδ ούτος παραλύει και δύναται ή να κενώση την τριχα ή να την διαρρήξη. Από αυτά άδηγούμενος ό Γκουέλπα εξηγγει πώς από την πίεσιν περίε των τριχων του υπερσκληρυνθέντος δερματος, και των υπερτροφικών αδένων, τουθ' όπερ έμποδίζει να αναπτυχθούν τά κύτταρα και την τριχα να λάβη χρώμα, προέρχεται ή φαλάκρα.

ΚΑΚΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

(έκ των άνω προς τά κάτω)

- 1) Ένθ' ό τεχνίτης χρωματίζει τό κάγκιλο ό Τοτός σκέπτεται να του ρίξη μία πέτρα μέσα στον τενεκέ με τό έλαιόχρωμα. Τι γέλοια που θα κάνουμε.
- 2) Μπράβ... Τι κωμία ! Δέν ύπελόγησε καλά την άπόσταση.
- 3) Η πέτρα αντί να πέση μέσα στον τενεκέ κτυπά στο άκρον της σανιδίτσας, τό άλλο άκρον της όποιας έκσφενδονίζει τον τενεκέ με τό χρώμα.
- 4) Γνωρίζει ό τεχνίτης και τί να ιδή ! Ληψέ τά γάλια του Τοτού. Ο τενεκής έκλουπόθηκε στο κεφάλι του και τό χρώμα... Τι γέλοια που κάνει ό τεχνίτης !